

క్రొధననామ సంవత్సరము: భాద్రపద మాసములు

సంపుటి 17

SEPTEMBER 1985

సంచిక 12

సంపాదకులు :

విద్యాన్ శ్రీ ఘోషా కృష్ణమూర్తి
ఆచార్యులు

ప్రకాశకులు :

కె. సుబ్బారావు, అడిగ

అధ్యక్షులు

శ్రీ రామవేంద్రస్వామి వృందావన సమితి
హైదరాబాదు.

సంవత్సర చందా రు. 5-00

విడిపత్రిక : 50 పైసలు

శ్రీ రామవేంద్రస్వామి వృందావన సమితి
మరియు

ఆఖిల భారత మాధ్యమ మహామండలి,

బాగ్లింగంపల్లి, హైదరాబాదు-27

ఫోన్ : 85888

ఋగ్వేద ఆర్థిక మంత్రము.

ప్రత్యేక సంచిక

విషయసూచిక

1. ముఖ్యముగా గమనింపవలసిన అంశములు	85
2. ఋగ్వేద బౌద్ధాంతిక మంత్రములు-వైశ్వదేవము	
3. ఋగ్వేద ఆర్థిక మంత్రము	9

ఈపత్రిక హైదరాబాదు బాగ్లింగంపల్లి

శ్రీ రామవేంద్రస్వామి వృందావనసమితి

వరముగా శ్రీ కె.సుబ్బారావు అడిగగారిచే

ప్రచురింపబడినది.

మం దు మా టు

ఈ రోజులలో మనయాంధ్ర దేశమున నాధికములు చేయుచు మాధ్య పురోహితులు చాల అరుదై పోయినారు. ఇందువల్ల శ్రద్ధా భక్తులతో పితృకార్యములు చేయు వారలకు చాల యిబ్బంది కలుగుచున్నది. కొన్ని ప్రాంతములలో విధిలేక నర్తైత పండితులనాహ్వానించుట జరుగుచున్నది అట్టి వారికి మన మత సాంప్రదాయసారముగా మంత్రములు రాసండున కర్మఫలము సంపూర్ణముగ కలుగుట లేదు. మన మతాసారము అధిక మంత్రముల పుస్తకములు లభించుటయు లేదు. నాలుగు దశాబ్దముల వెనుక పితాపురవాస్తవ్యులైన కీ॥శే॥ హండి రామరావు పంతులుగారిచేత యీ మంత్రములు సంగ్రహింపబడి రామచంద్రపురమున ముద్రింపబడి యుండెను కాని ఆ పుస్తకములిప్పుడు దొరుకుట లేదు. మాధ్య సాంప్రదాయసారముగ అధిక మంత్రములను ముద్రించమని గోరుచు మాకు అనేక చోట్ల నుండి ఉత్తరములు వచ్చినవి. మా పాఠకుల కోరిక మేర మేము ఈ సారి "తత్త్వవాద"లో అధిక మంత్రములనే ముద్రించుచున్నాము.

సంపాదక బృందము

ముఖ్యముగా గమనించవలసిన అంశములు

1. పిరదులు చేపలోకములో నున్నయెడల ఆగ్నే కరణమువలనను, స్వర్గమందున్న యెడల బ్రాహ్మణ భోజనము వలనను, యమలోకమందున్న యెడల పిండదానమువలనను, నరకమందున్న యెడల వికిరము వలనను, మనుష్యలోకములో నున్నయెడల దక్షిణ వలనను, ఆసురులుగా నున్నయెడల భూరి భోజనము వలనను రృప్తిపొందుదురు.

2. మినుము లేని శ్రాద్ధము, పార్వణము లేని శ్రాద్ధము, మంగళములేని శ్రాద్ధము, దక్షిణలేని శ్రాద్ధమున్న వ్యర్థము.

3. విశ్వేదేవతులెవరనగా

1. ఆధానమందు క్రతుదములు
2. తిర్థశ్రాద్ధమందు ధూర్విలోచనులు
3. హిరణ్యశ్రాద్ధమందు దనురుచిలు
4. సహపిండ శ్రాద్ధమందు కాలకామములు
5. ప్రత్యాభిక్తమందు పుహరవ ఆద్రవులు
6. మహాలయములో - పురుకుత్తులు.
7. నాచీ శ్రాద్ధమందు - సత్యవసులు.

4. పవిత్రముడు - వ్రేలికి పెట్టుకొనేవలయుము 2 అంగుళములుండవలెను. ముడి 1 అంగుళముండవలెను. అగ్రము 4 అంగుళములుండవలెను.

5. కూర్చకు దర్ప శ్రాద్ధమునందు 5 దర్ప లుండవలెను. ప్రత్యాభిక్తమునకు 7 దర్పలుండవలెను. మహాలయమునకు 9 దర్పలుండవలెను. షోడశము నకు 13 దర్పలుండవలెను. యజ్ఞకర్మకు 32 దర్ప లుండవలెను.

6. సకృదాచిన్న దర్పలు ఒక్కొక్కటి 21 అంగు

ళముల పొడుగుగలవి చిగుళ్ళు యొందనివిన్ని 101 దర్పలుండవలెను.

7. గోత్రనామములు చెప్పవలసినచోట్లు:- 1 సంకల్పము. 2 షణమందు 3 స్వాగతమందు 4 అర్ఘ్యమందు 5 ఆసనమందు 6 ఆవాహనమందు 7 త్యక్తమందు 8 పిండదానమందున్న ఆక్షయతుష్టిరస్తు అని చెప్పినప్పుడున్ను.

8. విభక్తి వివరం:- ఆవాహన, ప్రత్నవద్వి అన్నప్పుడు ద్విధీయా విభక్తి. త్యక్తంలోను పిండదానంలోను పార్వణ పూజలోను చతుర్ధీవక్తి, సంకల్పమందు అక్షయతుష్టిరస్తు అనుచోట వష్టివిభక్తి, తక్కిన చోట్ల సంబోధన విభక్తిన్ని చెప్పవలెను.

9. ఇందులోని సంకేతాక్షరముల యర్థము

- తా = తారతీ
ర = రమణ
ము = ముఖ్యప్రాణాంతర్గత
ప్ర = ప్రద్యుమ్న
సం = సంకర్షణ
వా = వాసుదేవుడు
స...మి = సమర్పయామి

10. ప్రత్యాభిక్తమునకు వలయుసామగ్రి

1. దర్పలు (పవిత్రములు, కూర్చి దర్పశిల్లలు. సకృదాచిన్నములు అనగా పార్వణమునకు దర్పలు)
2. తిలలు
3. యవలు (బియ్యము)
4. అర్చన పాత్రలు
5. భోజనపాత్రలు

8. దొన్నెలు (గొప్పలు)
7. భోక్తలకు వస్తుములు
8. గంధము, అంగారము
9. తాంబూలములు
10. దక్షిణలు
11. నెర్కాల్య తులసీదళములు
12. సాంధ్రామ తీర్థము
13. ఆజ్యము (నెయ్యి)
14. సమిధలు (చెక్కెనలి)
15. గోమయము
16. భవ్యబోజ్యములు.

ఇతర విషయములు

ఇందు పితృ శ్రాద్ధమును గురించియే వ్రాయబడి నది. తదితర మాత్రాది శ్రాద్ధములయందు పిత్రాది శబ్దములకు బదులు మాత్రాది శబ్దములును ఆయా లింగ విభక్తులును మాత్రమే మార్చుకొని చెప్పకొన వలసి యుండును. మిగిలిన మంత్రతంత్రము లన్ని యును అన్ని శ్రాద్ధములకు సమానముగనే యుండును.

ఉదాహరణము :- మాతృ శ్రాద్ధమునకు. ఇందు చెప్పబడిన "పితృపితామహ ప్రపితామహానాం ... గోత్రాణాం శర్మణాం" అనుదానికి బదులు "మాతృ పితామహి ప్రపితా వహీనాం ... గోత్రాణాం ... దాయానాం" అని చెప్పకొనవలయును. తదితర భక్తి శబ్దములయందు కూడ నిట్లే మార్చి చెప్పకొన వలయును. ఎట్లన "పితరం....గోత్రం....శర్మాణం" అనుదాని బదులు "మాతరం....గోత్రం....దాయాం" అని చెప్పకొనవలయును. ఈ విధముగనే మాలామహ (తల్లి తండ్రి) మాలామహి (తల్లి తల్లి) శ్రాద్ధములకు కూడ చెప్పవలయును. ఎట్లనగా "మాలామహ మాతుః పితామహ మాతుః ప్రపితామహానాం....గోత్రాణాం.... శర్మణాం" అనియును "మాలామహి మాతుః పితామహి

మాతుఃప్రపితామహీనాం....గోత్రాణాం....దాయానాం" అనియును చెప్పవలయును. ఇతర విధక్తి శబ్దములు కూడ పైచెడినే మార్చుకొనవలయును.

అన్నగారి ఆర్థికమునకు "జ్యేష్ఠ శ్రాతృ పితృపితా మహానాం" అనియును, సంతానము లేని భర్త ఆచ రించు భార్య ఆర్థికమునకు "(జ్యేష్ఠ) భార్య మాతృ పితామహీనాం" అనియును, సంతానములేని స్త్రీయొక్క భర్త ఆర్థికమునకు "యజమాన్యాః భర్తృవర్తితృ పితా మహానాం" అనియును సంతానము మీద కర్తవ్యముంచి యిగరులు ఆచరించు ఆర్థికములకు యజమానస్వ లేక యజమాన్యాః పితృః లేక మాతుః అని చెప్పవల యును. తండ్రి తండ్రి జీవించియుండగా పితృశ్రాద్ధ మాచరించు కర్త "ఆన్యత్ పితృపితృ ప్రపితామహా నాం గోత్రాణాం ... శర్మణాం" అని పితామహ శబ్దమునకు బదులు పితృశబ్దమునే చెప్పవలయును. అనగా పితృనామము రెండు పర్యాయములును ప్రపితా మహానామము ఒకపర్యాయమును ఉచ్చరించవలయును. అన్ని శ్రాద్ధములందును గోత్ర శబ్దమునకు ముందః ఆయా కర్తల యొక్క గోత్రమును, శర్మణాం లేక దాయానాం అనుదానికి ముందు ఆయా నామములను ఉచ్చరించవలయును. (ఉదా :- గోత్రాణాం అనుచోట కాశ్యపస గోత్రాణాం లేక హరితస గోత్రాణాం అని యును, శర్మణాం అనుచోట ... కేశవ, నారాయణ మధవశర్మణాం అనియును దాయానాం అనుచోట సీతా బాయమ్మ, లక్ష్మీ బాయమ్మ, సరస్వతీ బాయమ్మ దాయానాం అనియును చెప్పవలెను,

విధక్తి నిర్ణయము

శ్లో॥ సంకల్పాసన యోష్యశ్చ ద్వితియావాహనేతథా॥
పిండదానే చతుర్థిన్యాచ్చే షాన్సంబుద్ధిగున్యతాః
సంకల్పమందును ఆసనమిచ్చు సమయంబునను, షష్ఠీవిధక్తి చెప్పవలయును. ఆవాహనమందు ద్వితియా విధక్తి చెప్పవలయును, పిండదానమందు చతుర్థి విధక్తియును, మిగిలినచోట్ల సంబుద్ధియును చెప్ప వలయును.

ఋగ్వేద జాపానన మంత్రం

ఆచమ్య...

సూర్యుని ... ఏవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం
పుణ్యతిథి, యజ్ఞపురుషాంతర్వామి హరిదేవతి
శ్రీ పరశురామ పితృర్థం తాత్కాలికాపాననం తం
దుర్లభోష్టే, ఏహ్యగ్నేత్యస్య మంత్రస్య, రహగణ
పుత్రో గౌతమయుషిః జాతవేదాగ్నిర్దేవతా త్రిష్టప్తః ఛందః
అగ్న్యహ్వనే వినియోగః॥ ఏహ్యగ్ని ఇహ హోతానిషీదా
దభ్యః సుపురవికాభవానః అవతాంత్యారోదసి విశ్వ
మన్వేయజామహే సౌమసాయదేవాన్॥ జుష్టోదమూ
నేత్యస్య మంత్రస్య, అతిపుత్రపసుశుః ఋషిః అగ్ని
ర్దేవతా త్రిష్టప్తః ఛందః అగ్ని నమస్కరణే విని
యోగః॥

అగ్నితి నమస్కారము :-

జుష్టోదమూనా అతిధిర్దురోఽహ ఇమంవో యజ్ఞ
ముపయాహ విదవాన్ విశ్వా అగ్నే ఆభియుజో విహత్య
శత్రూయ తామాభరా ణోజనాని ఓం భూర్భువస్స్వరో
విత్త్యగ్నిం ప్రతిష్ఠాభ్యః చత్వారిశృంగేత్యస్య మంత్రస్య
గౌతమపుత్రో వామదేవ ఋషిః జాతవేదాగ్ని ర్దేవతా
త్రిష్టప్తః ఛందః అగ్నిమాత్రిధ్యానే వినియోగః॥ ఓం
చత్వారిశృంగా త్రయో అస్య పాదాద్యేశీర్దే సప్త
హస్తాసో అస్య త్రిధాబధ్యో వృషభోరోరపేతి మహా
దేవో మర్త్యాం అవివేకః విజ్యోతిషేత్యస్య మంత్రస్య
విశఋషిః జాతవేదాగ్నిర్దేవతా త్రిష్టప్తః ఛందః అగ్ని
ప్రజ్వలనే వినియోగః॥ ఓం విజ్యోతిషా బ్రాతాతాత్య
గ్నౌరావిద్విశ్వా నిగృణతే మహిత్వా ప్రాదేవిన్దాయ
సహ సెమరీవా శశతేశ్వంగేవినిత్యైః అదాగ్ని మూర్తిం
పశ్యామి సర్వాభిష్టప్రదాయకం ఏకదేహం ద్విశీర్షం
జటామకుటమపదం సుదీప్తం స్వర్ణవపుషం శశాం
కశకలాన్వితం చతుః శ్రోత్రంద్విదానానాచవదక్షం
పింగళప్రభుం అన్యద్వయం సుతామోష్ఠం ప్రతిహ్వన

మామృతం దక్షిణాన్యై చతుర్విహంతి సౌవై చు
పక్రతే ప్రసన్నం సుస్మితం శాంతం సప్తహస్తం
మన్వితం దక్షిణచతుర్భుజం వామభాగ్రిహంతం
స్రుక్స్రువంశక్తి మిర్భంచరారయన్ దక్షిణాంతే
రారయన్ తోమరం వామెవ్యజినం మృత పాత్రకం
త్రిమేఖలం త్రిపాదంచమేషాయాధం పరప్రదం యజ్ఞ
సూత్రధరం సౌమ్యం రక్తాభరణ భూషితం రక్తచం
దన లిప్తాంగం జ్వాలాకోటి సమప్రభం స్వాంతం
దక్షిణపార్శ్వేద్దేవీం వామేస్తదాంతథా ఏవం సంధిత
మనసా వహ్నిమధ్యేతమా ప్రవక్షేత్॥ ఏవహిదేవో ఇత్య
స్యమంత్రస్య హిరణ్య ఋషిః జాతవేదాగ్నిర్దేవతా
త్రిష్టప్తః ఛందః ఉభాత్వామగ్ని సంముఖీకరణే విని
యోగః॥ ఓం ఏవహిదేవః ప్రదిశోను సర్వాయః పూర్వో
హిజాతః స ఉగర్భే ఆంతః సవిజాయ మానః సః
నివ్యమాజః ప్రత్యజ్ఞుభాస్త్యతి విశ్వరోముఖః॥ హే
అగ్నిశాండిం సగోత్రమేపాహరత పరప్రద ప్రాజ్ఞుభో
దెవమూర్తిమభాభవ ఓం ప్రత్యచరోహ జాతవేద
పురస్తదేవేభ్యో హవ్యం వహనః ప్రజానన్ ఆయుః
ప్రజాం పుష్టింరము మస్మానుధేహారా భవ యజమా
నాయశంయో॥ పర్యుక్షణం పరిసమూహం పరిషేవనం
పరిస్తరణం కృత్యా - విశ్వానిన ఇతి తిస్తాజాం మం
త్రాజాం అతిపుత్రో పసుస్మిత ఋషిః జాతవేదాగ్ని
ర్దేవతా త్రిష్టప్తః ఛందః అగ్న్యం కరణేవినియోగః॥
ఓం విశ్వానినో దుర్గహ జాతవేదః సింధుంసనావా
దురితాతిపత్తి అగ్నే అత్రిపన్నమ సాగృణాన్నో స్మా
కంబోద్యవి తాతనూనాం యస్త్వా హృదా కీరిజామన్య
మానోమర్త్యం మర్త్యేజోహవిమి జాతవేదోయశో
అస్మానుధేహ ప్రజాభిరగ్నే అమృతత్వమస్మాం॥

యస్త్రైత్యం సుకృతే జాతవెదడిలోక మగ్నైకృతః
సోఽనం! అశ్వినం సపుత్రిణం వీరవంతం గోమంతం
రయింశతే స్వస్తి

... .. ఆజ్ఞాహోమం ప్రాణాయామం కృత్వా
సంరల్ప్య ఏవంగుణ పుణ్యైశ్చ యజ్ఞపురు
ష్కాంతర్యామి శ్రీ పరశురామ ప్రేరణయా శ్రీపరశు
రామ పీఠ్యర్థం దేవాసనాంతరి తైనో నివృత్తివ్యారా
పునరౌపాసనాధికారసిద్ధ్యం! వైశ్వదేవాంతరితైనోని
వృత్తివ్యారాపునరైశ్చ దేవాధికార సిద్ధ్యర్థం ఆయాశ్చ
త్వాజ్ఞాహుం కీర్త్యైశ్చ అయాశ్చైవిమదోయా! అగ్నిం
పంక్తిః ప్రాయశ్చిత్తార్థ మాజ్ఞాహోమే వినియోగః॥ ఓం
ఆయా శ్చాగ్నైస్యనవి క స్తీశ్చ సత్యమిత్య యయాఅసి!
ఆయసామనసాభ్యుతోయసాహవ్యమూహిషేయానోఽపహి
భేషణం స్వాహా! అయసే అగ్నయ ఇదం నమమ!
అతోదేవా ఇతిమంత్రస్య! మేధాధిధి ఋషిః! గాయత్రీ
ఛందః! విష్ణుర్దేవతా! ప్రాయశ్చిత్తార్థ మాజ్ఞాహోమే విని
యోగః॥ అతోదేవా అవంతునోయతో విష్ణుర్విచక్రమే!
పృథివ్యాస్సప్త రామదీః స్వాహా దేవేభ్య ఇదంనమమ!
ఇదం విష్ణురితి మంత్రస్య! మేధాధిధి ఋషిః! గాయత్రీ
ఛందః! విష్ణుర్దేవతా! ప్రాయశ్చిత్తార్థ మాజ్ఞాహోమే విని
యోగః॥ ఓం ఇదం విష్ణుర్వి చక్రమేత్రధానిదధేవదం!
సమూధ మస్యపాంసురే స్వాహా! విష్ణవ ఇదం నమమ!
వ్యాహృతీనాం వ్యస్తసమస్తానాం విశ్వామిత్ర జమదగ్ని
భరద్వాజ ప్రజాపతయః ఋషయః! అగ్ని వాయు
సూర్య ప్రజాపతయ దేవతాః! గాయత్రీత్రిష్టప్ అసు
ష్టప్ బృహత్సకృందాసి! ప్రాయశ్చిత్తార్థ మాజ్ఞాహో
మే వినియోగః॥ ఓం భూః స్వాహా! అగ్నయే శ్రీఅసి
రద్ధాయేదం నమమ! ఓం భువః స్వాహా! వాయవే శ్రీ
ప్రద్యుమ్నాయేదం నమమ! ఓం స్వః స్వాహా! సూర్యాం
రత్నత శ్రీసంకర్షణాయేదం నమమ! ఓం భూర్భు
వస్వస్వాహా! ప్రజాపతయే శ్రీ వాసుదేవాయేదం
నమమ! అంతరితం రక్షోంతరితో ఆరాతయః సమీధా
దప్రేణ వాహోమంతంకురాననదుర్భ్య! ఆశ్మేనసిత్తై
అర్థం గృహీత్వా! అగ్నయే స్వాహా! అగ్నయే శ్రీ అసి
రద్ధాయేదం నమమ! ప్రజాపతయే స్వాహా! ప్రజాపత
యే శ్రీవాసుదేవాయేదం నమమ! శేషంగృహీత్వా!

సూర్యాయ స్వాహా! సూర్యాయ శ్రీసంకర్షణాయేదం
నమమ! ప్రజాపతయేస్వాహా! ప్రజాపతయే శ్రీవాసుదేవా
యేదం నమమ! అహుతి సంసర్గదోష ప్రాయశ్చిత్తార్థం
వనస్పతి సమిద్దోమంకరిష్యే! యత్రవెట్టివనస్పతే దేవా
నాం గుహ్యారామాని తత్ర హవ్యాసారామాయ స్వాహా!
వనస్పతయ ఇదం నమమ! సర్వప్రాయశ్చిత్తార్థం వ్యా
హృతి హోమం కరిష్యే! భూర్భువ స్వస్వాహా! ప్రజా
పతయే శ్రీ వాసుదేవాయేదం నమమ! అది లేస్తూమం
స్థా! అను మతెస్వమంస్థా! సరస్వతే సమన్వంస్థా!
దేవసవిరుః ప్రాసావీః - ఉపస్థానం - అగ్నిర్వర్తంనో
అంతమ ఇత్యస్య సూక్తస్య! బంధుః సుతబంధు శ్రుత
బంధు విప్రబంధుశ్చ ఋషయః! గోపాయనా కాపాయ
నావా అగ్నిర్దేవతా! ద్విపదావిరాట్పుండః! అగ్న్యైవస్థా
నె వినియోగః! అగ్నిర్వర్తంనో అంతమ ఉత్త్రాతాభివో
భవమరూఢ్య! తంత్యాశో విష్ణుడిదః! సుమ్నాయచూ
నమీమహేసభిభః! వసురగ్ని ర్భుమశ్రవా ఆద్యానశ్చీ
దుమత్ర మోదయించాః! సనోబోధి శృధీహవము
రుష్యాణో అహాయతస్సమస్మాత్! ఇతి సాయంకాల
ఉపస్థానం! అత్ర ప్రాతఃకాల ఉపస్థానం! సూర్యోనో
దివస్సాత్త్రితి పంచర్కస్య సూక్తస్య! సూర్యపుత్రశ్చ
క్షు ఋషిః! సూర్యోదేవతా! గాయత్రీ ఛందః! సూర్యో
పస్థానె వినియోగః! సూర్యోనోదివ స్సాకువాతో అంత
రిష్యాత్! అగ్నిర్వః పార్థివేభ్యః! జోపాన విరర్కస్యతే
హరశ్శతం! నవా ఆర్తతి హిహనో విద్యుతః పతంత్యాః
చక్షుర్నోదేవ! సవితాచక్షుర్న ఉతపర్వతః! చక్షుర్ధా
తాదధాతునః! చక్షుర్నోదేహి చక్షుషే చక్షుర్విజ్ఞైశ్చ
సూభ్యః! సంకెదంవివ పశ్యను సుసంధ్యశం త్యా
వయం! ప్రతి పశ్యేమ సూర్యవిపశ్యేమ నృచక్షసః!...
ఓం చమే ఇత్యస్య మంత్రస్య! హీరణ్యగర్భ ఋషిః!
సారస్వతోగ్నిర్దేవతా! త్రిష్టప్చందః! అగ్నిప్రార్థనే విని
యోగః! ఓంచమే స్వరశ్చమే యజ్ఞోపవతే నమశ్చ
యతే న్యూనం తస్మైత ఉపయతై త్రిక్తం తస్మైతే
నమః॥ స్వస్తి శ్రద్ధాం మేధాం యశః ప్రజ్ఞాం విద్యాం
ఋద్ధిం శ్రియం ఐలం ఆయుష్యం లేజ ఆరోగ్యం! దేహి
మేహవ్యవాహన! దేహి మే హవ్యవాహనో నమ ఇతి!

చతుస్సంగర పర్యంతం ... అహంభో అభివాదయే॥
హామ సాగ్ధజ్ఞార్థం దశగాయత్రీ మంత్రజపంకరిష్యే॥
వైశ్వానరాయ విద్య హేలాలీలాయధీమహి తనో అగ్నిః
ప్రచోదయాత్ (10) దశ గాయత్రీ మంత్రజపం సం
సంహార్యం శ్రీ కృష్ణార్జుణమస్తు॥ హామాంతే యజ్ఞ
పురుషాంతర్యామి శ్రీ పరశురామాయ నమః॥ ఛానా
వాహూది షోడశోపదాద హృదాం నమర్చయామః॥
శ్రీ కృష్ణార్జుణమస్తు॥

వైశ్వాదేవం

(ప్రాణాయామం... సంకల్పం... చేసి) ఏవంగుణ
విశేషణ చిహ్నాయాం పుణ్యభిథో యజ్ఞపురుషాంతర్యామి
శ్రీహరిశి పతి పరశురామ (పితృర్వం) అన్నపద్యర్థ్యం
పంచసూర సంసాగార్థం విష్ణో చారి పూర్వక
షడాహరి పూర్వక అన్నవైశ్వదేవహా మాఖ్యం కర్మ
కరిష్యే-అన్నమభిహర్యం॥ అంగార వర్ణమభిరోద
బహిః ప్రభాభిర్వైష్ణవం పరశ్వధధనుర్ధర మేపీర్యం
ద్యాయేద శేషపురుహూతముఖైః స్తుపర్చిరావీరిమాత్మ
పదకిం ప్రతిపాదయంతం॥

అన్నాహుతి హోమక్రియ

ఓం ఓం నమో నారాయణ స్వాహా॥ ఓం నమో
నారాయణాయేదం నమమ (8 సార్లు) ఓం క్షీం కృష్ణా
యస్వాహా॥ కృష్ణాయేదం నమమ॥ (8 సార్లు) ఓం
సోమాయ వనస్పతయే స్వాహా॥ సోమాయ వనస్పతయ
ఇదం నమమ॥ అగ్నిష్టోమాఖ్యాం స్వాహా॥ అగ్నిష్టో
మాఖ్యామిదం నమమ॥ ఇంద్రాగ్నిత్యాం స్వాహా॥ ఇం
ద్రాగ్నిత్యామిదం నమమ॥ ద్యావాపృథివీత్యాం స్వాహా॥
ద్యావాపృథివీత్యాం మిదం నమమ॥ ధన్వంతరయే
స్వాహా॥ ధన్వంతరయ ఇదం నమమ॥ విశ్వేభ్యోదేవేభ్యో
స్వాహా॥ విశ్వేభ్యోదేవేభ్య ఇదం నమమ॥ బ్రహ్మణే స్వాహా॥
బ్రహ్మణ ఇదం నమమ॥ పరిషింబామి వ్యాహృతిహామం
కరిష్యే॥ ఓం భూస్వాహా॥ అగ్నయే శ్రీ అనిరుద్ధాయేదం
నమమ॥ ఓం భువస్వాహా॥ వాయవే శ్రీ ప్రద్యుమ్నా
యేదం నమమ॥ ఓం స్వస్వాహా॥ సూర్యాయ శ్రీ
సంకర్షణాయేదం నమమ॥ ఓం భూర్భువస్వ స్వాహా॥

ప్రజాపతయే శ్రీ హనుదేవాయేదం నమమ॥ పరిషింబామి॥
ఓం సూర్యాయ స్వాహా॥ సూర్యాయ శ్రీ సంకర్షణాయేదం
నమమ॥ ఓం ప్రజాపతయే స్వాహా॥ ప్రజాపతయే శ్రీ
వాసుదేవాయేదం నమమ॥ అగ్నయే స్వాహా॥ అగ్నయే
శ్రీ అనిరుద్ధాయేదం నమమ॥ ఓం ప్రజాపతయే స్వాహా॥
ప్రజాపతయే శ్రీ వాసుదేవాయేదం నమమ॥ పరిషింబామి॥
వాసుదేవహామం కరిష్యే॥ అయ్యతాయ స్వాహా॥
అయ్యతాయేదం నమమ॥ అనంతాయ స్వాహా॥ అనం
తాయేదం నమమ॥ గోవిందాయ స్వాహా॥ గోవిండా
యేదం నమమ॥ అయ్యతానంత గోవిందాయ స్వాహా॥
అయ్యతానంత గోవిందాయేదం నమమ॥ స్వస్తి శ్రద్ధాం
మేదాం యః ప్రజ్ఞాం విద్యాం బుద్ధిం శ్రీయంబం
ఆయుష్యం తేజఃకరోగ్యం॥ దేహిమేహవ్యవహాన॥
హవ్యవాహనో నమఇతి॥ చతుస్సంగర పర్యంతం...
అహంభో అభివాదయే॥ హామ సాగ్ధజ్ఞార్థం దశ
గాయత్రీ మంత్ర జపం కరిష్యే॥ వైశ్వానరాయ విద్య
హేలాలీలాయధీమహి తనో అగ్నిః ప్రచోదయాత్
(10) దశగాయత్రీ మంత్ర జపం సంహార్యం శ్రీ
కృష్ణార్జుణమస్తు॥

యస్యస్మృత్యాచ నమోక్త్యా తపోహామక్రియాదిమ॥
స్మారం సంహార్యతాం యతి సద్యోవందె తమద్యుతం॥
మంత్ర హీనం క్రియహీనం భక్తిహీనం జనార్దన॥
యత్కృతంతు మయాదేవపరిపూర్ణం తదస్తుమే॥
ఆరేన అన్నవైశ్వదేవహామేన భగవాన్ భారతీరమణ
ముఖ్యప్రాణాంతర్గత ... మాసనియామక ... రూపా
త్మక యజ్ఞ పురుషాంతర్యామి హరిణీపతి శ్రీ పరశురామ
ప్రియతాం ప్రితోభవతు శ్రీ కృష్ణార్జుణమస్తు॥

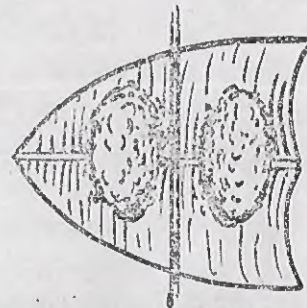
బృహత్సామెతస్య మంత్రస్య॥ నకుల ఋషిః॥
రుద్రోదేవతా॥ త్రిష్టుప్ ఛందః॥ అగ్నిమేధావిధారణే విని
యోగః॥ బృహత్సామక్షత్ర భృద్భృద్ధ వృష్టియంత్రిష్టు
భోజస్సు॥ వితముగవీరం॥ ఇంద్రస్త్రా మేనపంచదశేన
మధ్య మిదంవా తెనసగరణరక్ష॥ యాతెయజ్ఞేత్సస్య
మంత్రస్య॥ హిరణ్యగర్భఋషిః॥ జాతవేదాగ్నిర్దేవతా॥
జగతి చందః॥ అగ్నోత్పాదోపదే వినియోగః॥ యాతె

అగ్నియజ్ఞియాతనూత ఏహ్యారో హత్యాత్మాన మధ్వా
వనూని॥ కృణ్వన్న సైదర్యాపరౌణి యజ్ఞోపాత్వా
యజ్ఞమాసిదస్మాం యోనిం॥ జాతవేదో భువ అజాయ
మానః॥ స్వప్న ఏహ॥ నమస్తే గర్భా పత్యాయ నమస్తే
దక్షిణాగ్నేయే॥ నమ ఆహవనీయాయ మహావేద్యై

సమోనముః॥ యజ్ఞాహుర్గోవిందమాధవానంత కేశవ॥
కృష్ణవిష్ణుహృషీకేశవాసుదేవ నమోస్తుతే॥ ఆనేనతల్కాలి
కాపాననన భగవాన్ శ్రీయజ్ఞ పురుషాంతర్యామి శ్రీ
హరిశేఖరీ పరశురామ ప్రియతాం ప్రీతోభవతు॥ శ్రీ
కృష్ణార్పణమస్తు.

వైశ్యదేవ
అగ్రీ
అంతర్గత హరిహరదేవ
పరశురామం

అన్యహాత్ర

ಅಜ್ಞಾತ.

ద్విభాష్య - దర్శలు

శ్రీ గురుభ్యో నమః

ఋగ్వేద ఆర్థిక మంత్రము

—:—:—

దేవతాభ్యః పితృభ్యశ్చ మహాయోగిభ్య ఏవచ।
నమః స్వధాయై స్వాహాయై నిత్యమేవ నమోనమః।

(ఆచమనము చేయవలెను. కేశయస్నానః)

పవిత్రంలేన కులో బ్రహ్మత్రిష్టవః పవిత్రధారణే
వినియోగః। ఓం పవిత్రంతే విరితం బ్రహ్మణస్సతే
ప్రభుర్గాత్రాణీ పర్యేషి విశ్వతః। ఆతప్తతనూర్న
తదామో ఆశ్మతేశ్వతాన ఇద్వహంత సత్సమాశత॥

(పవిత్రం పెట్టుకోవలెను.)

సంకల్ప్య ఓంభూః ...దయాత్. ఓ మాపోజ్యోతీ
రసోమృతం స్వరోం - శ్రీ గోవింద గోవింద...
పుణ్యతిథౌ, స్వగృహే శ్రీహరి గురువైష్ణవ సన్నిధౌ

(ఆపనవ్యం)

అస్మత్పిత్రంతర్యామి భారతీరమణ ముఖ్యప్రాణాం
తగ్గత శ్రమజ్జ్వాలన వాసుదేవప్రేరణయాతత్ప్రీత్య
ర్థం, అస్మత్పితృః ప్రాతిసాంఘికమృతాహ
బ్యాన్న శాద్ధం కరిష్యమాణః, ఆత్మగృహద్రవ్యాది
కుర్వ్యర్థం ప్రాయశ్చిత్త సూక్తమంత్ర పఠనం కరిష్యే।

[తిలోదకం]

అదౌ బ్రాహ్మణవరణం కరిష్యే।

(సవ్యం)

పునః వార్ధ్వన సంజ్ఞికవిశ్వేదేవానాం స్థానైశ్చ
యాక్షణః కర్తవ్యః।

(చూర్మముఖంగా విశ్వేదేవ స్థానంతో బ్రాహ్మణుని
కూర్చుండ బెట్టవలెను)

ఓం తథా।

[అని బ్రాహ్మణుడు అనవలెను.]

(ఆపనవ్యం)

అస్మత్పితృపితామహ ప్రపితామహానాం ... శర్మ
జాం ... గోత్రాజాం పసురుద్రాదిత్యరూపాణాం
తదంతర్యామి భారతీ రమణ ముఖ్యప్రాణాంతగ్గత
ప్రద్యమ్ను సంకర్షణవాసుదేవానాం స్థానే త్వయాక్షణః
కర్తవ్యః।

(ఉత్తర ముఖంగా పితృస్థానంతో బ్రాహ్మణుని
కూర్చుండ బెట్టవలెను)

ఓం తథా।

(అని బ్రాహ్మణుడు అనవలెను.)

(సవ్యం)

ఇదంతే పాత్రం సనవిత్రమిందపి వాసోమమేనా
శత క్షతో

(అని కంఠము వుంచవలెను.)

ఇమంమేగంగే యమునె సరస్వతి కుతుదిస్తోమం
సచతా పరుష్టియా। అనిక్వియా మరుదన్వధేరిత స్తయా
ర్థీకియే శృణుహ్యసుసోమయా।

(అనికంఠములో నీరువేయవలెను.)

యవోసిదాన్యరాజోవా వారుణోమధునంయుతః॥
నిర్జోదః సర్వపాపానాం పవిత్రమృషిభిః స్మృతం॥

[అనికలశంలో బియ్యం వేయవలెను]

(ఆపనవ్యం)

తిలోసి సోమదేవత్యోగోసవోదేవ నిర్మితః॥ తర్చకః
సర్వదేవానాం పితౄణామపి సర్వదా॥ ప్రత్నవద్భిః
ప్రత్నస్వధ ఏహి॥ పితౄణామన్ లోకాన్ పీణయా
హినః స్వధానమః॥

(అనికలశంలో తిలలు వేయవలెను.)

(సవ్యం)

గంధద్వారాంధురారధ్వాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీం॥
ఈశ్వరీం సర్వభూతానాం తామిహాపహ్వయశ్రియం॥

(అని కలశంలో గంధం వేయవలెను.)

సహిత్యావిదాశుషే సువాతి సవితాభగః॥ తం
భాగం చిత్రమీమహే॥

(అని కలశములో పంచరత్నములు వేయవలెను.)

శరానః కుశాసౌ దర్భాసత్తైర్యా ఉతమౌంజా ఆ
దృష్టాతైరిహ సర్వైసాకంస్యలివృతః॥

[అనికలశంలో కూర్చవుంచవలెను.]

(ఆపనవ్యం)

యాః ఫలినిర్యాఅపరా అపుష్పాయాశ్చ పుష్పిణీ
బృహస్పతి ప్రసూతాస్తానో ముంచంత్యం హసః॥

(అని కలశంలో పుష్పములు తుంశీదళములను
వుంచవలెను. స్వయంగా కలశంమీద చేయి వేసివుంచి
పురుషసూక్తం మొదలైన సూక్తములు చదువవలెను.)

సహస్రశీర్షేతి నారాయణ ఋషిః॥ పురుషో
దేవతా ఆనుష్ఠప్ ఛందః॥ అంత్యా త్రిష్ఠప్ ఛందః॥
బ్రాహ్మణికార సంపత్యర్థంజపేవినియోగః॥ ఓం సహస్ర
శీర్షా పూరుషః ... విష్ణోర్యత్సరమంచదం॥ ఓం

శాంతిశాంతిశాంతిః॥ ఆపవిత్రః పవిత్రోవాసర్వావ
స్థాంగతోపివా॥ యఃస్మరేత్పుండరీకాక్షం సదాహ్యభ్యం
తరశ్శుచిః॥ సర్వాణీస్థాని శుచీనిభవంతు॥

[అని దర్బంతో తనమీద ప్రోక్షణ జేసికొని
బియ్యం తిలలు నీళ్ళు అంతటా చల్లవలెను. పవిత్రం
తీసి]

నారాయణాయ పరిపూర్ణ గుణార్థవాయ విశోదయ
స్థితిలయోన్నియతి ప్రదాయ జ్ఞానప్రదాయ విమదాసుర
సౌఖ్యదూఢ సత్కారదాయ విజ్ఞాననమో నమస్తే॥
మాతర్మై మాతరిశ్వన్ పితరతులగురోభ్రాత రిష్టాక్ష
బంధోన్వామిన్ సర్వాంతరాత్మస్వజరణయతర్థస్మ
మృత్యామయానాం గోవిందే దేహాదక్షిం భవతిత భగ
వన్నూర్జితాం నిర్మమిత్రాం నిర్వాజాం నిశ్చలాంసద్గుణ
గణబృహతీం శాశ్వతీ మాశుదేవ॥

[అని చదివి దర్బలు బియ్యమున్ను దేవుని పెట్టె
దగ్గర క్రిందవేసి నమస్కరించవలెను. తిరిగి పవిత్రం
పెట్టుకోవలెను]

(ఆపనవ్యం)

అస్మత్ప్రతంతర్యామిణః॥

(సవ్యం)

విశ్వేదేవాంతర్యామిణః అనిరుద్ధ ప్రద్యుమ్న సంక
ర్షణ వాసుదేవ చతుర్మూర్త్యాత్మక బ్రాహ్మస్వాహి శ్రీ
మర్త్య వల్లభ జనార్దన వాసుదేవస్య సమరాచనం
కరిష్యే॥

[అని బియ్యం నీళ్ళువదలివేసి దర్బకట్ట, డబ్బును
తీసికొని బాహ్యములకు ప్రదక్షిణ నమస్కారములు
చేస్తూ ఇట్లు చదువవలెను.]

సమస్త సంపత్త్యు వాప్తి హేతవః సముద్ధితా
పత్కుల ధూమకేతవః॥ అపారసంపాదసముద్ర సేతవః
పునరుతుమాం బ్రాహ్మణపాద పానవః॥ విప్రౌఘదర్బ
నాత్సద్యః శ్చియతే పాపహరయః॥ వందనాన్యంగా

వాప్తి రర్పనాదమ్యతం పదం! అధివ్యాధి హరం
 నృణాం మృత్యుదారిద్యోనాశనం! శ్రీ పుష్టికీర్తిదం
 వందే విష్ణు శ్రీపాదపంకజం! నమోబ్రహ్మణ్యదేవాయ
 గోబ్రాహ్మణ హితాయచ! కగద్ధితాయ కృష్ణాయ గోవిం
 దాయ నమో నమః॥ నమోదేవేభ్యః॥

(అపసవ్యం)

స్వధాపితృభ్యః॥

[అని విశ్లేషేదేవతులకు, పితరులకును నమస్కరించి
 దర్పకట్ట అర్చన పాత్రతో నుంచి డబ్బు కలశంలో
 వేయవలెను.]

అస్మత్పితృః ప్రాతిసాంవత్సరిక మృతాహాభ్యాన్న
 శ్రాద్ధం కర్తుం మమ అధికార సంపద స్త్రితి భవంతో
 బ్రువంతు.

[తింజు నీళ్ళు వదలవలెను.]

అధికార సంపదస్తు!

[అని బ్రాహ్మణుడనవలెను.]

(సవ్యం)

కాలశ్చముఖ్యకారో స్త్రితి భవంతో బ్రువంతు!

[అని బియ్యం నీళ్ళు వదలవలెను.]

ముఖ్యకారోస్తు!

[అని బ్రాహ్మణుడనవలెను.]

(అపసవ్యం)

పాకాదీనాం హవిర్యోగ్యతా స్త్రితి భవంతో బ్రు
 వంతు!

(అని బిలలు నీళ్ళు వంటిమీద చల్లవలెను.)

పాకాదీనాం హవిర్యోగ్యతాస్తు!

[అని బ్రాహ్మణుడనవలెను. - సవ్యంగా తూర్పు
 ముఖంగా ప్రాణాయామం సంకల్పం చేసి అయిదు
 దర్పులు కట్టకట్టి చేతుల మధ్యనుంచుకొని]

ఏవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం పుణ్యతిథౌ

(అపసవ్యం)

అస్మత్పిత్రంతర్యామి భారతీరమణ ముఖ్యప్రాణాం
 శర్గత జనార్దన వాసుదేవ ప్రిత్యర్థం అస్మత్పితృ పితా
 మహాప్రపితామహానాం....శర్మణాం....గోత్రాణాం వసు
 రుద్రాదిత్యరూపాణాం తదంతర్యామి భారతీరమణ
 ముఖ్యప్రాణాంతర్గత శ్రీ ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసు
 దేవానాం

(సవ్యం)

పురూరవార్ధ్యవ సంజ్ఞిక విశ్లేషేదేవానాంచ

(అపసవ్యం)

అన్నాదిద్రవ్యేణ పార్శ్వణ విరానేన అస్మత్పితృః
 ప్రాతి సాంవత్సరిక మృతాహాభ్యాన్న శ్రాద్ధం సదైవ
 మద్యకరిష్యే.

[అని ఉదకంవదలి అతయిదు దర్పులకట్ట శ్రాద్ధం
 అయ్యేవరకు వేరే ఒకచోట జాగ్రత్తగానుంచవలెను.]

కురుష్య!

[అని బ్రాహ్మణుడనవలెను]

(సవ్యం)

పురూరవార్ధ్యవ సంజ్ఞికవిశ్లేషాం దేవానాం స్థానే
 అహవ నీయార్థే షణ్డోదత్తః! భవద్వీః షణ్డప్రసాదః!
 కర్తవ్యః!

[విశ్లేషేదేవస్థానంలో కూర్చుతో కొట్టి బియ్యం వేసి
 దర్పతడిపి వుంచవలెను.]

అస్తు కరణీయః॥

[అని బ్రాహ్మణుడనవలెను.]

(అపసవ్యం)

పితృపితామహ ప్రపితామహానాం....శర్మణాం....
 గోత్రాణాం వసురుద్రాదిత్య రూపాణాం, తదంతర్యామి
 భారతీరమణ ముఖ్యప్రాణాం తర్గత శ్రీ ప్రద్యుమ్న
 సంకర్షణ వాసుదేవానాం స్థానే అహవనీయార్థే షణ్డో
 దత్తః! భవద్వీః షణ్డప్రసాదః కర్తవ్యః!

[అని పిళ్ళసానంలో కూర్చుంటే తిలు వేసి దర్బరదీపి వుంచవలెను.]

అస్తు కరణియః ।

(అని బ్రాహ్మణుడనవలెను.)

(సవ్యం)

ఆక్రోధవైః శాచపరైః సతతం బ్రహ్మచారిభిః ।
భవితవ్యం భవద్విశ్వమయావ త్రాధ్వకర్మణి । తదం
గత్వేన బ్రాహ్మణపాద ప్రక్షాళనం కరిష్యే ।

(బియ్యం నీళ్ళు వదలవలెను.)

కురుష్య

(అని బ్రాహ్మణుడనవలెను. ఉత్తరంవైపున నలు పలకలుగా గోమయంతో ఒక మండలమున్ను. అప సవ్యంగా జానెడుయెడంగా దక్షిణంవైపున గుండ్రం గాను 2 మండలములు చేయవలెను. సవ్యంగా ఉత్తరం వైపు మండలంమీద

దేవపాద్యస్థానే ఇమేయవాః

(అని బియ్యం వేయవలెను.)

ఇహోదర్భా

(అని రెండు దర్బలు వేయవలెను)

ఇహ ఆపః

(అని ఉదకంవేసి)

సంపూర్ణార్చనమస్తు

(అని కూర్చోదకం వేయవలెను.)

(అపసవ్యం)

పిళ్ళపాద్యస్థానే ఇమేతిలాః

(అని గుండ్రని మండలంమీద తిలువేయవలెను.)

ఇమోదర్భాః

[అని మూడు దర్బలు వేయవలెను.]

ఇహ ఆపః

[అని ఉదకం వేసి]

సంపూర్ణార్చనమస్తు

[అని కూర్చోదకం వేయవలెను. తరువాత విశ్వే దేవ భోక్తను ఉత్తరంవైపు మండలంవద్దకు తీసికొని వెళ్ళి.

(సవ్యం)

పురూరవాక్యైః సంక్షిప్త విశ్వేదేవాః - స్వాగతం ।
సంక్షిప్త విశ్వము దర్బలు బ్రాహ్మణ పాదముల మీద నుంచి ఉత్తరంగా పడవేయవలెను ।

సుస్వాగతం ।

[అని బ్రాహ్మణుడనవలెను.]

పురూరవాక్యైః సంక్షిప్త విశ్వేదేవాః తదంతర్యామి శ్రీ అనిరుద్ధనారాయణ, ఇదంవః పాద్యం ।

(అని బ్రాహ్మణపాదములమీద ఉదకంవేయవలెను ।

సుపాద్యం ।

[అని బ్రాహ్మణుడనవలెను.]

[తరువాత పవిత్రం తీసి బ్రాహ్మణునకు నమస్కరించి పాదప్రక్షాళన చేయవలెను]

శంసోదేవీరభిష్టయ ఆవో భవంతు పితయే శంయో రభి స్రవంతునః । యదీదృసి మహారాజ సర్వతీర్థావగాహనం । విప్రపాద వినిర్ముక్తం తోయం శిరసివారయ । మంత్ర మధ్యక్రియా మధ్యే విష్ణోః స్మరణ పూర్వకం । యత్కించ త్క్రియతే కర్మ తత్కర్మ సఫలంకురు । విష్ణుర్విష్ణుర్విష్ణుః

[బ్రాహ్మణుని తిరిగి యథాస్థానంలో నుంచి తిరిగి పవిత్రం వుంచుకోవలెను]

(అపసవ్యం)

పితృపితామహ ప్రపితామహః శర్వాణః గోత్రాః వసురుద్రాదిత్యరూపాః తదంతర్యామి భారతీ రమణ ముఖ్య [పాజాంతర్గత శ్రీ ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవాః, స్వాగతం.

[అని పిక్కస్థానంలోనున్న బ్రాహ్మణునిపాదముల మీద తిలలు దర్శింపుచు వుంచి అవి దక్షణముఖంగా పడవేయవలెను.]

సుస్వాగతం!

[అని బ్రాహ్మణుడనవలెను. ఆ బ్రాహ్మణుని గుండ నిమగ్దలము మీద తూర్పు ముఖంగా నుంచి]

ఇదంతా పాద్యం!

[అని బ్రాహ్మణుని పాదముల మీద ఉదకం వేయ వలెను.]

సుపాద్యం!

[అని బ్రాహ్మణుడనవలెను.]

(సవ్యం)

[తరువాత పవిత్రం తీసి బ్రాహ్మణునికి పాదప్రక్షాళన చేయవలెను.]

శంకోదేవీరభిష్టయ అపోభవంతు పీతయే శంయో రభి స్రవంతునః! యదీచ్ఛసి ధారయ! - మంత్ర మధ్యే ... కురు - విష్ణుర్విష్ణుర్విష్ణుః॥

[బ్రాహ్మణునితిరిగి యదాస్థాన మందుంచి-పవిత్రం విప్పివేసి దూరంగా పడవేసి పాదములు కడిగికొని ఆదమనం చేయవలెను. తోక్తలకు ముందుగానే అద మనం యియ్యవలెను.]

[తిరిగి పవిత్రం పెట్టుకునే మంత్రం]

పవిత్రవంతః పరివాదమాన తేపిత్రేషాం ప్రతోష్ణ అభిరక్షతి వ్రతం! మహస్సముద్రం పరుణస్త్రీ రోదధే ధీరా ఇచ్చేకుర్గురుణేష్వారభం॥

[అని పవిత్రం పెట్టుకొని బ్రాహ్మణులకు పీటలు వేసి కూర్చుండ బెట్టవలెను.]

పురూరవార్గ్రవ సంజ్ఞిక విశ్వేదేవాః ఆయంవో విష్ణరః॥ ఆతోపవిశంతు భవంతః॥

[అని ఒక దర్ప విశ్వేదేవస్థానంలో వేయవలెను.]

ఉపవిశామ॥

[అని బ్రాహ్మణుడనవలెను.]

(ఆపసవ్యం)

పిక్రపీతామహ ప్రపితామహాః ఆయంవో విష్ణరః అతోప విశంతు భవంతః॥

[అని ఒక దర్ప పిక్రస్థానమందు వేయవలెను.]

ఉపవిశామ॥

అని బ్రాహ్మణుడనవలెను.

(సవ్యం)

[ప్రాణాయామం, సంకల్పమున్ను చేయవలెను.] ఏవంగుణ ... పుణ్యభీతో!

(ఆపసవ్యం)

అన్మత్ప్రతంతర్యామి తారతీరమణ ముఖ్యప్రాణాం తర్గత శ్రీమజ్జ్వారాన వాసుదేవ పితృర్థం అన్మత్ప్రతు ప్రాతిసాంవత్సరిక మృతాహాభ్యాన్న శ్రాద్ధకర్మకరిష్యే॥

[అని నీళ్ళు వదలవలెను.]

కురువ్య!

[అని బ్రాహ్మణులనవలెను. ఎడమచేతితో తిలలు వేసికొని అవికుడిచేతితో పైకి చల్లవలెను.]

అపహతా అనురారక్షాంసి సిగదాః! యక్షయంతి పృథివీమను! అన్యతేతో గచ్ఛంతు యత్రైషాం గతం మనః! ఉదీరతా - శంఖః - పితరః! త్రిష్టప్ పాకప్రోక్షణే వినియోగః! ఉదీరతామవర ఉత్సరాన ఉన్మధ్య మా! పితరః! సోమ్యానః! అనుయ తాయుర వృశా ఋతజ్ఞాస్తేనోవంతు పితరోహవేషు॥

(అని వంటమీదను పీళ్ళస్థాన మందున్నతిలోదకం కూర్చుతో ప్రోక్షించనవలెను.)

(నవ్వం)

[బియ్యంనీళ్ళు విశ్వేదేవ స్థానంలో విడువవలెను]

(అపనవ్వం)

[శ్రాద్ధకాలేగయాంధ్యాత్వాధ్యాత్వా దేవంజవార్ధికం వస్త్వాదీంశ్చ పితౄణాన్ధ్యాత్వా తతః శ్రాద్ధప్రవర్తయే]

[అని పితౄస్థానంలో తిలలు కూర్చోదకంతో వేయవలెను]

[ప్రవర్తయే]

(అని బాగ్నహ్మణుడనవలెను.)

• (నవ్వం)

మయాసంపాదితా పదార్థాః శాగ్నిరేహవిర్యోగ్యాభ వంత్యి తిభవంతో బుద్ధివంతు||

[అని విశ్వేదేవస్థానంలో బియ్యంనీళ్ళువదలవలెను] శాగ్నిరేహ విర్యోగ్యాభవంతి]

[అని బ్రాహ్మణుడనవలెను.]

పురూరవార్ధివ సంత్యిక విశ్వేదేవనాం ఇతమాసనం|
(విశ్వేదేవస్థానంలో దర్పపుంచవలెను.)

సుభాసనం|

[అని బాగ్నహ్మణుడనవలెను.]

అగ్నితవిశ్వేదేహః శ్మణః క్రియతాం|

[అని విశ్వేదేవస్థానంలో కూర్చుతో కొట్టవలెను.] ఓంతథా|

[అని బాగ్నహ్మణుడనవలెను]

[ప్రాప్నువంతు భవంతః|]

[అని దర్ప విశ్వేదేవస్థానంలో పుచ్చవలెను.]

[ప్రాప్నువామ|]

(అని బ్రాహ్మణుడనవలెను తయవత విశ్వేదేవ

స్థానంలో రెండు అర్ఘ్యపాత్రలు ఉంచవలెను, అగ్రములు తూర్పుదిక్కుకు ఉండవలెను, ఉత్తరసమాప్తిగా ఉంచవలెను. అపాత్రలకు అడుగున పైని దర్పలు పుంచవలెను. అపాత్రలమీద గాయత్రీ మంత్రముతో కూర్చుతో ప్రోక్షణదేయ వలెను.)

ఓంభూర్భు వస్సువః...ప్రచోదయాత్|

(అపాత్రలు తిరగదీసి మరల ప్రోక్షణచేయవలెను. బియ్యం చల్లవలెను. పాత్రలలో ఉదకమువేసి)

శంసోదేవీ రభిష్టయ ఆపోభవంతు పీతయే శం యోరభి స్రవంతునః|

(అని అభిమంత్రించవలెను.)

యవోసిధాన్యరాణోవా వారుణో మధుసంయుతః| నిర్దోదః సర్వపాపానాం పవిత్రమృషిభిఃస్మృతం||

(అని పాత్రలలో బియ్యము వేయవలెను.)

అర్ఘ్య పాత్రయోరయంగంధ ప్రసాదః|

(అని పాత్రలలో గంధము వేయవలెను.)

ఇమే శ్రీతుంసదౌ|

(అని తులసిదళములు వేయవలెను)

కుశాగ్ని|

(అని దర్పం చివరముక్కులు వేయవలెను)

దేవపాత్రే సంపన్నే|

(అని దర్పతో పాత్రలలో వేసినవి కలుపవలెను.)

సుసంపన్నే|

(అని బాగ్నహ్మణుడనవలెను.)

స్వాహార్ఘ్య|

(అని తిరిగి పాత్రలలో నుదకము వేయవలెను.)

స్త్రాఅర్ఘ్య|

(అని బ్రాహ్మణుడనవలెను. రెండదర్పలు, బియ్యమున్న బ్రాహ్మణునిమీదవేసి]

పురూరవార్ధివ సంత్యికవిశ్వాన్ దేవాన్ తదంతర్యామి తారతి రమణ ముఖ్యపాణాంతర్గత శ్రీ అని

రుద్ధనారాయణం భవత్సు అవాహయిష్యే!

(అని కర్తృత్వం వలెను.)

అవాహయ!

(అని బ్రాహ్మణుడనవలెను.)

విశ్వేదేవాన ఆగతశృణు తామ ఇదంబర్హిర్హిషీ
దతః విశ్వేదేవాః శృణుతేమంహవం మేయే అంతరి
క్షేయ ఉపద్యో విష్ట! యేఅగ్నిజిహ్వో ఉతవాయజిత్రా
ఆనద్యాస్మిన్ బర్హిషిమాదయధ్వం॥

(అని విశ్వేదేవతులను అవాహనచేసి కూర్చు
ఉదకము తనచేతిలో వేసికొని కూర్చోదకము బ్రాహ్మ
ణుని చేతిలో కూడా వేసి మొదటి అర్ఘ్య పాత్రయెత్తి)

పురూరవార్చ్యవ సంజ్ఞికవిశ్వే దేవాః తదంత
ర్యామి భారతీ రమణ ముఖ్యప్రాజాంతర్గత శ్రీ అని
రుద్ధ నారాయణ ఇదంతే అర్ఘ్యం స్వాహా!

(అని బ్రాహ్మణునిచేతిలో అర్ఘ్యమియ్యవలెను.)

అస్త్యర్ఘ్యం!

(అని బ్రాహ్మణుడనవలెను. తరువాత బ్రాహ్మణుని
చేయిపట్టుకొని)

యాదివ్యా ఆపః పయసాసంభూవుర్యా అంత
రిక్ష ఉతపార్థివీర్యాః! హిరణ్యవర్ణా యజ్ఞియాస్తాన
ఆపః శంసోనాన్న హ వాభవంతు ।

(అని కర్తృత్వం వలెను, తరువాత కూర్చోదకం.)

తతః శుద్ధోదకం!

(అని బ్రాహ్మణుని చేతిలో వేయవలెను. మరల
కూర్చోదకం తన చేతిలో వేసికొని బ్రాహ్మణుని చేతి
లో కూడా వేసి రెండవ అర్ఘ్యపాత్ర తీసికొని)

పురూరవార్చ్యవసంజ్ఞిక విశ్వేదేవాః తదంతర్యామి
భారతీ రమణ ముఖ్యప్రాజాంతర్గత శ్రీ అని రుద్ధనా
రాయణ ఇదంతే అర్ఘ్యం స్వాహా!

(అని బ్రాహ్మణుని చేతిలో అర్ఘ్యమియ్యవలెను.)

అస్త్యర్ఘ్యం!

(అని బ్రాహ్మణు డనవలెను. తరువాత కర్తృ
బ్రాహ్మణుని చేయిపట్టుకొని)

యాదీవ్యా ఆపః పయసాసంభూవుర్యా అంత
రిక్ష ఉతపార్థివీర్యాః! హిరణ్యవర్ణా యజ్ఞియాస్తాన
ఆపః శంసోనా సుహవాభవంతు!

(అని అనవలెను. తరువాత)

తతః శుద్ధోదకం!

(అని కూర్చోదకం బ్రాహ్మణుని చేతిలో వేయవ
లెను. మరల కూర్చోదకం తనచేతిలో వేసికొని
బ్రాహ్మణుని చేతిలో కూడా వేయవలెను తరువాత
అర్ఘ్యపాత్రలను ఒక దానిలో రెండవది ఉంచి)
విశ్వేభ్యోదేవేభ్యః పాత్రస్థానైస్థః॥

(అని అపాత్రంలోని ఉదకముకొంచెముక్రిందవేసి)
తాభిరద్విః పుత్రకామో ముఖమనక్తి!

(అని కళ్ళకు అద్దుకొనవలెను, ఆ పాత్రలు విశ్వే
దేవస్థానమందు ప్రక్కను ఉంచవలెను. తరువాత
బ్రాహ్మణునికి అర్చనచేయవలెను)

అర్చిత ప్రార్చిత!

(అని బియ్యము విశ్వేదేవస్థానమందు బ్రాహ్మణుని
శిరస్సుమీద వేయవలెను)

ఆగచ్ఛంతు మహాబాగా! విశ్వేదేవా మహాబలాః!
యేహ్య త్రవిహిత్యాణాద్ధే సావధానాభవంతుతే॥

(అని ప్రార్థనచేయవలెను)

సావధానాస్థః!

(అని బ్రాహ్మణుడనవలెను.)

గంధద్వారాంధరాధ్వం నిత్యపుష్టాంకరీషిణీం!
ఈశ్వరీం సర్వభూతానాం తామిహాఫహ్యయేశ్చియం!
యథా భాగశః ఆయంవోగంధ ప్రసాదః॥

(అని పవిత్రంవీసి రెండుగంధపు ఉండలు విశ్వే
దేవస్థానమందు ఉంచవలెను.)

సుగంధప్రసాదః॥

(అని బ్రాహ్మణుడనవలెను.)

మాబాల్కలై జగదీశ్వరస్య నిర్మాణమనన్యదశాని।

(అని చురసిదళములుండవలెను.)

సుప్రసాదశాని।

(అని బ్రాహ్మణుడనవలెను.)

మారసి హర్షమాద్యంబంభూర్వతంయోహృత్స్వార్స
లివంభూర్వయంబయం భూర్వామః। ఉదకేనైవసాంబ
ల్పికంవోధూమః।

(అని కూర్చోదకం యివహ్యవలెను.)

సుధూమః।

(అని బ్రాహ్మణుడనవలెను.)

ఉష్టివ్యస్వజాతయదోపఘ్నిం నిర్దులింమమ,
పహంశ్చ మహ్యమావహ జీవనంచదిశోదిశః సూర్య
స్థితంవోజ్యోతిః॥

(అని కర్తవ్యనవలెను.)

సుజ్యోతిః।

(అని బ్రాహ్మణుడనవలెను.)

యువాసువాసాః పరిపిత ఆగర్వ ఉశ్రేయన్
భవతి జాయమానః। తంధీరాసుకవయ ఉన్నయంతి
స్వాదియోమనసా దేవయంతః। పురురవార్ధ్రావ నం
జ్జిక విశ్వదేవాః వః ఆచ్ఛాదనార్థం అతః ప్రావర
జార్థం ఓహః ప్రావరజార్థం వస్త్రయుగ్మం॥

(అని భోక్తకు రెండువస్త్రములియ్యవలెను.)

అనులేపవార్థం గోపీచందనం।

(అని గోపీచందనముమియ్యవలెను.)

దావాజార్థం యజ్ఞోపవీతం।

(అని జంధ్యమీయవలెను.)

ఆభరణార్థం కించిద్ధిరణ్యం।

(అని ఒకదబ్బయియ్యవలెను.)

పవిత్రార్థం అమోదర్పం।

(అని రెండుదర్పలియ్యవలెను.)

స్వాహాస్వాహా మమ నమమ సరలారాధనైః స్వర్చి
తపస్తు।

(అనికర్త అనవలెను.)

సస్విసంజ్ఞార్థం వసంసి।

(అనిచోక్త అనవలెను.)

యుష్మదగ్నిజ్ఞయా పితృతర్యామి భారతీరమణ
ముఖ్య ప్రాణాంతర్గత శ్రీమజ్జనార్ధన వాసుదేవస్య
అర్చనం కరిష్యే।

(అనికర్త అనవలెను.)

చురుష్మ।

(అనివిశ్వదేవస్థానభోక్త అనవలెను.)

(అపసవ్యం)

పితృపితామహ ప్రపిత్రామహానాం... శర్మణాం ...
గోత్రాణాం వసుధుద్రాదిత్యరూపాణాం తదంతర్యామి
భారతీరమణ ముఖ్యప్రాణాంతర్గత శ్రీప్రద్యుమ్న
సంకర్షణవాసుదేవానాం ఇదమానసం ॥

(పితృస్థానమందు దర్పపుంచవలెను.)

సుభానసం।

(అనిభోక్త అనవలెను.)

అన్యతాందరోస్యి ఆవోదత్వా పితరః క్షణః క్రియతాం
(అని కూర్చుంటే పితృస్థానమందు కొట్టవలెను.)

ఓంతదా।

(అనిభోక్త అనవలెను)

ప్రాప్నవంతుభవంతః।

(అని దర్పచేతికియ్యవలెను.)

ప్రాప్నవామః।

(అనిభోక్త అనవలెను.)

దిగువ నుండి పైకి దక్షిణసమాప్తిగా వకరేఖగిసి
దానిమీత దక్షిణాగ్ర ములుగా దక్షిణసమాప్తిగా

మూడుదర్శులు వేసి వ్రానిపైని దక్షిణాగ్రములుగా
ముడు అర్జుపాత్రలు బోర్లించి ఆపాత్రల పైని దర్శ
లువుంచవలెను.)

(సవ్వం)

(గానుత్రీ మంత్రముతో అర్జుపాత్రలమీద కూర్చోవ
కంతో ప్రోక్షణ చేసవలెను.)

ఓంకూర్మ పన్నుః... ప్రబోధయాతే!

(అననవ్వం)

(అపాత్రలను తిరిగివేసి మరల ప్రోక్షించవలెను.
తింబి చల్లవలెను. అర్జు పాత్రలలో ఉదకంవేసి)

శంసోదేవీరభిష్టం ఆపోభవంతు పీతయే
శంయోరభిష్ట పంచుః॥

(అని అర్జు పాత్రలను అభి మంత్రించవలెను)

తిలోసిసోమదేవత్యో గోసవో దేవనిర్మితః
తర్కకః సర్వదేవానాం పితౄణామపసర్వదా॥

(అనికొంచెము తిలలు తీసికొని)

ప్రత్నవద్భిః ప్రత్నస్వధాయా ఏహి! పితరం ...
శర్మాణం... గోత్రం వసురూపం తదంతర్యామి భారతీ
రమణ ముఖ్యప్రాణాంతర్గత శ్రీప్రద్యుమ్నం ఇమాన్
లోకాన్ ప్రీణయాహిసః స్వధానమః॥

(అని మొదటి పితృపాత్రలో ఆతింబు వేయ
వలెను. మరల కొంచెం నువ్వులు తీసికొని,)

ప్రత్నవద్భిః ప్రత్నస్వధాయా ఏహి! పితా
మహం శర్మాణం గోత్రం రుద్రరూపం తదం
తర్యామి భారతీరమణ ముఖ్యప్రాణాంతర్గత శ్రీసంక-
ర్షణం ఇమాన్ లోకాన్ ప్రీణయా హిసః స్వధానమః॥

(అని రెండవ అర్జు పాత్రలో ఆతింబు వేయ
వలెను. మరల కొంచెం నువ్వులు తీసికొని,)

ప్రత్నవద్భిః ప్రత్నస్వధాయా ఏహి! ప్రపితా
మహం ... శర్మాణం గోత్రం ఉదిత్యరూపం
తదంతర్యామి భారతీరమణ ముఖ్యప్రాణాంతర్గత శ్రీ

వాసుదేవం ఇమాన్ లోకాన్ ప్రీణయా హిసః స్వధా
నమః॥

(అని మూడు పాత్రలో ఆతింబు వేయ వలెను)

(సవ్వం)

అర్జుపాత్రేష్యమి గంధాః॥

(అర్జుపాత్రలలో గంధం వేయ వలెను)

(అననవ్వం)

ఇమానివః నిర్వాంజ్య శ్రీతుం వేదాని ।

(అని పాత్రలలో తులసిదళములు వేయ వలెను)

కూతాగ్రాణి!

(అని మూడు పాత్రలలో నూనె దుండర్లు తల
ముక్కలు వేయవలెను.)

వః పాత్రాణి సంపన్నాని!

(అని దర్శతో మూడు పాత్రలలోనిన్ని కలప
వలెను)

సుసంపన్నాని!

(అని భోక్త అనవలెను)

స్వధార్థ్యాః॥

(అని మూడు పాత్రలలోను మరల ఉదకము
వేయవలెను)

సంతర్థ్యాః॥

(అని భోక్త అనవలెను)

పితృపితామహా ప్రపితామహాన్ శర్మణః
... గోత్రాన్ వసురద్రాచిత్యరూపాన్ తదంతర్యామి
భారతీరమణ ముఖ్యప్రాణాంతర్గత శ్రీప్రద్యుమ్న
సంకర్షణ వాసుదేవాన్ భవత్సు ఆవాహయిష్యే॥

(అని భోక్త శిరస్సుమీదతింబు వేయవలెను).
ఆవాహయ!

(అని భోక్త అనవలెను.)

ఉశంతస్సాహవామహ ఉశంతస్సమధీమహి

ఉశన్నుకత అవహపిత్యాన్ హవిషేఅత్తవే ఆమం
తునః పితరః సోమ్యాసోఽగ్నిప్యాతాః పథిధిదేవ
యానైః అస్మిన్ యజ్ఞేస్వధయా మదంత్యదిబ్రు
వంతు తే అవంత్యస్మాన్॥

(అని పితృదేవతులను ఆవాహన చేసి)

హస్తోదకం గృహీత్వాదత్వాః

(అని కూర్చోదకము తన చేతిలో వేసికొని
భోక్త చేతిలో కూడా వేసి, మొదటిపాత్రలోని ఉద
కము ఉద్ధరించి తీసికొని)

పితః శర్మన్ ... గోత్ర పసురూప
తదంతర్యామి భారతీరమణ ముఖ్యప్రాణాంతర్గత
ప్రద్యుమ్నః!

(సవ్యం)

ఇదంతే అర్ఘ్యం స్వధానముః।

(అని అఉదకం భోక్త చేతిలో వేయవలెను.)

అస్త్యర్ఘ్యం।

(అనిభోక్త అనవలెను కర్త, భోక్తచేయవట్టుకొని,
యాదివ్యా ఆపః పయసాసంబభూవుర్యా అంతరిక్ష
ఉదాపార్థి వీర్యాః। హిరణ్యవర్ణా యజ్ఞియాస్తాన
ఆపః శంస్యోనాస్సుహ వా భవంతు।

(అని చేయవదలివేసి కూర్చోదకం)

తతఃశుద్ధోదకం।

(అనిభోక్త చేతిలో వేయవలెను.)

(అపసవ్యం)

హస్తోదకంగృహీత్వాదత్వాః

(అని కూర్చోదకము తనచేతిలో వేసికొని భోక్త
చేతికూడావేసి రెండవ అర్ఘ్య పాత్రతీసికొని,

పితామహ శర్మన్ గోత్ర.... దుద్రహప.
తదంతర్యామి భారతీరమణ ముఖ్య ప్రాణాంతర్గత
శ్రీ సంకర్షణః।

(సవ్యం)

ఇదంతే అర్ఘ్యం స్వధానముః।

(అని ఆపాత్రలోని ఉదకం భోక్త చేతిలో
వేయవలెను.)

అస్త్యర్ఘ్యం

(అని భోక్త అనవలెను కర్త, భోక్త చేయి
వట్టుకొని,

యాదివ్యా ఆపః పయసాసంబభూవుర్యా అంత
రిక్ష ఉదాపార్థివీర్యాః హిరణ్యవర్ణా యజ్ఞియాస్తాన
ఆపః శంస్యోనాస్సుహవాభవంతు॥

(అని చేయవదలివేసి)

తతఃశుద్ధోదకం।

(అనిభోక్త చేతిలో కూర్చోదకం వేయవలెను.)

(అపసవ్యం)

హస్తోదకం గృహీత్వాదత్వాః

(అని కూర్చోదకము తనచేతిలో వేసికొని
భోక్త చేతిలో కూడావేసి, మూడవ అర్ఘ్య పాత్రతీసి
కొని)

ప్రపితామహ శర్మన్ గోత్ర.... ఆదిత్యహప,
తదంతర్యామి భారతీరమణ ముఖ్య ప్రాణాంతర్గత
శ్రీవాసుదేవః

(సవ్యం)

ఇదంతే అర్ఘ్యం స్వధానముః।

(అని ఆపాత్రలోని ఉదకము భోక్త చేతిలో
వేయవలెను.)

అస్త్యర్ఘ్యం।

(అనిభోక్త అనవలెను కర్త భోక్త చేయివట్టు
కొని,

యాదివ్యా ఆపః పయసాసంబభూవుర్యా అంతరిక్ష

తత్త్వవాద

ఉతపార్థి వీర్యాః! హిరణ్యవర్షా యజ్ఞియాస్తాన అవః
శంశ్శానాస్సుహవా భవంతు॥

(అనిచేయవలెనని.)

తతః శుద్ధోదకం

(అనిభోక్త చేతిలో కూర్చోదకం వేయవలెను.)

(అపసవ్యం)

పాస్తోదకం గృహీత్యాచత్వా

(అనగా కూర్చోదకం తనచేతిలో వేసికొని

భోక్త చేతిలో కూడావేసి)

ప్రపితామహ పితామహ పితృభ్యః పాత్రాణిస్తానైస్థః

(అని ఆపాత్రలలో ఉదకము కొంచెము క్రింద

వేసి.)

తాభిరద్విః పుత్రతామో ముఖ

(సవ్యం)

(అని కళ్ళకద్దుకొనవలెను. అర్హ్యపాత్రలుపితృ

స్థానమందు ప్రక్క నుంచవలెను. తరువాత భోక్తకు
అర్చన చేయవలెను.)

(అపసవ్యం)

అర్చక ప్రార్చక

(అని తిలలు పితృస్థానమందు భోక్తశిరస్సు

మీద వేయవలెను) (పితృప్రార్థన-)

నమోవః పితరశ్చషే నమోవః పితరశ్చిరై

నమోవఃపితరః శుష్మాయనమోవః పితరోమోరాయ

నమోవఃపితరోజీవాయ నమోవః పితరోరసాయ

స్వధావః పితరోనమోవః పితరోనమోనమః॥

(ప్రవిత్రంఠీసి)

(సవ్యం)

గంధద్వారాం ధురాదధ్వాం నిత్యపుష్టాం

కరీషిణీం ఈశ్వరీం సర్వభూతానాం తామిహోపహ్వయే

శ్రీయం పితృపితామః ప్రపితామః యదాభాగః
అమీవోగంధాః॥

(అని మూడు గంధపు ఉండలు పితృస్థాన
మందు ఉంచవలెను.)

సుగంధప్రసాదః

(అని బ్రాహ్మణుడనవలెను. కర్త తిరిగి
ప్రవిత్రం పెట్టుకొని.)

(అపసవ్యంగా)

మాత్యారై జగదీశ్వరస్య నిర్మల్య శ్రీతుం
శీదణాని.

(అని తులసిదళములు పితృస్థానమందుంచవలెను)

సుప్రసాద దణి

(అని భోక్త అనవలెను.)

ధూరసి ధూర్యధూర్యంతం ధూర్యంతంయో

స్మాన్ ధూర్యతితం ధూర్యయంత యఃధూర్నాదుః॥

ఉదకే నైవసాం కల్పితంవోధూపః॥

(అనికూర్చోదకం యియ్యవలెను.)

సుధూపః

(అని భోక్త అనవలెను.)

ఉద్దీప్య స్వజాత వేదోపఘ్నుం నిఋతింమమ
పశూంశ్చ మహ్యమావహ జీవనంచదిశోదకః సూర్య
స్థితంవోజ్యోతిః॥

(అనికర్త అనవలెను.)

సుజ్యోతిః

(అని భోక్త అనవలెను.)

యువాసువాసాః పరివీత ఆగాత్స ఉశ్రీయాన్
భవతిజాయ మానః॥ పంధీరాసః కవయ ఉన్నయంతి
స్వాభ్యామనసా దేవయంతః పితృపితామహ పృథితా
మహః॥ ఘః ఆద్వాదవార్థం అంతః ప్రావరణార్థం
ఐహిః ప్రావరణార్థం వస్త్రయుగ్మం

(అని భోక్తకు రెండు వస్తుములియ్యవలెను.)

(అవసర్యం)

అనులేపనార్థం గోపిచందనం

(అనిగోపిచందన మియ్యవలెను.)

ధారణార్థం యజ్ఞాపవీతం -

(అనిజండ్లమియ్యవలెను.)

ఆభరణార్థం కించిద్ధిరణ్యం.

(అని వక దబ్బుయియ్యవలెను.)

పవిత్రార్థం ఇమెచర్మా:

(అని మూడుచర్మలు యియ్యవలెను.)

స్వధాన్వధానముననుమ నకారాధనై: స్వర్చిత మస్తు

(అనికర్త అనవలెను.)

సర్వై సంహారాభవంతి-

(అని భోక్త అనవలెను.)

యన్నదనుజ్ఞయా మండలోద్వర్తనం కరిష్యే!

(అని కర్తఅనవలెను.)

కురుష్య

(అని భోక్త అనవలెను.)

(సవ్యంగా)

(విశ్వేదేవస్థానమందు నలుపలుకలుగాను పితృస్థాన మందు)

(అవసవ్యంగా)

(గుండ్రముగాను మండంములు చేసి భోక్తులకు భోజనపాత్రలు వేయవలెను.)

(సవ్యం)

(ప్రాణాయామం, సంకల్పమున్ను చేయవలెను.)
ఓంఘా:.....ఏవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం పుణ్య తిథౌ

అస్మత్పితృంకర్మామి భారతీరమణ ముఖ్యప్రాజాం తగ్గత శ్రీ మ్మహర్షన వాసుదేవ పితృర్థం పితృ: ప్రాతిసాంపర్యరిక మృతహోద్యాన్న శ్రాద్ధే శవద నుజ్జయా భవత్పాణావేవ పాణిహోమంకరిష్యే

(అనికర్త అనవలెను)

క్రియతాం

(అని పితృస్థానమందున్న భోక్తఅనవలెను. ఒక దొన్నెలో అన్నం ఉంచి అదొన్నె పితృపాత్రవద్ద వుంచవలెను. మరియొకదొన్నెతో నెయ్యి తీసికొని అదిన్ని అక్కడ వుంచవలెను. దొన్నెలోని అన్నం మీద అభిషారం చేయవలెను. ఆ అన్నంలో కొందెము తీసికొని దర్పంతో)

ఇదంసోమాయ, ఇదమగ్నయే!

(అని రెండుభాగములు చేయవలెను. తన యెడమ చేతితో భోక్తయొక్క కుడిచెయ్యిపట్టు కొని ఇదం సోమాయ అని విడతీసిన భాగము తన కుడి చేతితో తీసికొని)

(సవ్యం)

(భోక్తి యొక్క కుడిచేతిలో హామం చేయవలెను) సోమాయ పితృమతే స్వధానమః ।

(అవసవ్యం)

స్థామాయ పితృమత ఇదం సమమః

(ఇదమగ్నయే అనివిడతీసిన భాగం తీసికొని)

(సవ్యం)

(మరం భోక్తయొక్క కుడిచేతిలో హోమముచేయ వలెను.)

అగ్నయే కవ్యవాహనాయ స్వధానమః॥

(అవసవ్యం)

అగ్నయే కవ్యవాహనాయేదం సమమః ।

(కూర్చుతో భోక్తయొక్క కుడిచేతికి అప్రదక్షిణంగా పరిషేవనము చేయవలెను)

(సవ్యం)

స్వస్తి శ్రద్ధాం మేధాం యశః ప్రజ్ఞాం విద్యాబుద్ధిం శ్రీయం బలం ఆయుర్వైర్యం యోగోగ్మం దేహిమే హవ్యవాహన ఓంకరముః పరమార్పిత వర్ణంతం గోబ్రాహ్మణేభ్యః కుభం భవతుః॥

(తన ప్రవర చెప్పుకొని.....)

అహంధో ఆభివాళయే॥

(అని తరువాత)

(ఆపనసవ్యం)

(అదొన్నెలో నున్న అన్నములో కొంచెము తీసికొని పితృపాత్రలో అభిహారము చేసిఆపాత్ర యెడమ చేతితో స్పృశించి)

స్వధేయం స్వధేయం స్వధేయం॥

(అనిమూడు సార్లు వుంచవలెను.)

అస్తుస్వధా॥

(అనిధోక్త అనవలెను. పితృపాత్రమీద నున్నతన యెడమ చెయ్యి తీయకుండానే, మరల ఆపాత్రమీద అభిహారము చేయవలెను)

పితరః ప్రియంతాం॥

(అనికర్త అనవలెను.)

(సవ్యం)

(విశ్వేదేవపాత్రలో అభిహారం చేయవలెను. ఆ అన్నపుదొన్నె దూరంగా నుంచి భోక్తల పాత్రంలో వర్జన చేయవలెను. వర్జకము - ముందువిశ్వేదేవపాత్రలోను తరువాత పితృపాత్రలోను అన్నము, పాయసము, భక్ష్యములు వరుసగా వర్జించవలెను. తరువాత నైయ్యముందుగా పితృపాత్రలో వర్జించి తరువాత విశ్వేదే

పాత్రలో వర్జించవలెను. (నైయ్యున్నప్పుడు అన్నమును పాత్రలో కుడిచేపునను, భక్ష్యమును యెడమచేపునను తక్కినవి యెదుటను వర్జించవలెను. నైయ్యున్నట్టిచిన తరువాత పచ్చడి, పెల్లం, పెసం, పప్పున్ను కదాపట వప్పున్ను ముందుగా విశ్వేదేవ పాత్రలోను తరువాత పితృపాత్రలోను వర్జించవలెను. నైయ్యనచేయు నప్పుడు)

అసూయ దోషపరిహారార్థం అన్న సూక్త వరనం కరిష్యే॥

(అని అన్నసూక్తం చదువవలెనా - మహాజనులెవరైనను వుంటే వారి చేతను చదివించవలెను.)

మూర్ధానం దివో ఆరతిం పృథ్వివ్యవైశ్వానర మృతాజాతమగ్నిం॥ కవింశ్రమాజ మృణ్మిజనానామా సన్నా పాత్రంజన యంతదేవః.....

పాహిపశ్చాతాదుతవాపురస్తాత్ ॥ ఓం శాంతిశాంతి శాంతిః॥

[వర్జన ఆయిన తరువాత అభిహారంచేసి రీర్థం దళంచేసి త్యక్తము చేయవలెను. ముందుగా విశ్వేదేవ పాత్రవర్జ కూర్చుని ఆపాత్రమీద]

ఓం భూర్భువస్సువః ప్రబోధయాత్

(అని పోషించి)

సత్యంత్యరేన పరిషింధామి॥

(అనిపరిషేవనచేసి కూర్చుతో భోక్త యొక్క చెయ్యి స్పృశించి కూర్చు అర్చన పాత్రలోవేసి బ్రాహ్మణుని హస్తము పట్టుకొని త్యక్తమంత్రము చదువవలెను.)

దేవసవితుః ప్రసువః పృథ్వీశేపాత్రం ద్యౌర విధానం బ్రాహ్మణస్త్రామభేతమృతంజాహోమి స్త్రాహా, బ్రాహ్మణా నాంత్వా ప్రాణాపానయార్థహోమి అక్షిత మసి మామేశేష్టా॥ అముత్రాముష్మిన్ లోకే ఆతో దేవా అవంతునోయతో విష్ణుర్విరక్రమే॥ పృథివ్యాః సప్తదామభిః॥ ఇదం విష్ణుర్విరక్ర

మేలేదని దధేపదం: సమూక్ష్ మస్యపాంసురేస్త్యాహ
శ్రీ విష్ణోహవ్యం రక్షస్య: పురూరవార్ధృవ సంజ్ఞిక
విశ్వేదేవా: ఏతద్వోహవ్యం సపరికరం అస్తుసపరికరం

(అని భోక్త అనవలెను)

విశ్వేదేవరూపా దేవతా: ఇదం హవ్యం బ్రాహ్మ
జస్త్వా హవసీయార్థే దత్తం దాస్యమానంచ అత్వప్రే:
తత్సర్వం: ఇయం భూమిర్గయా: భోక్తాగదాధర: |
అన్నమమృతం స్వర్ణ పాత్రేస్థితం: అక్షయవటచాయే
యం పురూరవార్ధృవ సంజ్ఞిక విశ్వేభ్యోదేవేభ్య: స్త
దంతర్యామి శ్రీ అనిరుద్ధ నారాయణాయ: | ఇదమిద
మన్నం అమృతస్వరూపం అక్షయ తుష్ట్యర్థం యదా
భాగం హవ్యంస్యాహానమమ: గయాయాం శ్రీవిష్ణుపా
దాది సమ స్తపాదేషు దత్తమ స్త్రితి భవంతోబ్రువంతు: ||

(అని కర్తృబియ్యంసీగ్గు విధువవలెను.)

గయాయాం శ్రీ విష్ణుపాదాది సమ స్త పాదేషు దత్త
మస్తు |

(అనిభోక్త అనవలెను.)

గయాగదాధర: ప్రపితామితి భవంతోబ్రువంతు |

(అని కర్తృఅనవలెను)

గయాగదాధర: ప్రీతోభవతు: |

(అని భోక్తఅనవలెను .దేవప్రార్థనం.)

యేదేవాసోదిష్టేకాదశస్త పృథివ్యామద్యేకాదశస్త:
అప్సృష దోషహస్తై కాదశస్తతే దేవాసోయజ్ఞమిమంజు
షర్వం: అగచ్ఛంతు మహాభాగా విశ్వేదేవామహాబలా:
యేహ్యత్రవిహతా శ్రాద్ధేసావదానా భవంతుతే: విశ్వే
దేవాంతర్యామిజస్తుష్టా వరదాభవంతు: |

(అని కర్తృఅనవలెను.)

సావదానస్య:

[అని భోక్తఅనవలెను, —తరువాత పితృపాత
వర్త కూర్పుని ఆ చాత్రమిద)

ఓం భూర్భువస్సువ: ప్రచోదయాత్
(అని ప్రాక్షించి,)

(అవసవ్యం)

సత్యంతర్వైరేన పరిషింబామి

[అని ఆ ప్రవక్షిణంగా పరిషేచన చేసి కూర్చుంటే
బ్రాహ్మణుని చెయ్యి స్పృశించి కూర్చు ఆర్చన పాత్రలో
వేసి భోక్తహస్తము పట్టుకొని తల్లిత్త మంత్రము
చదువవలెను.]

దేవసవిభా: ప్రసుత: పృథ్వీతేపాత్రం ద్వారపి
ధానం బ్రాహ్మజస్త్వాముఖే అమృతంజహామి: స్వధా
బ్రాహ్మజానాంత్యా ప్రాణాపానయోర్ధహామి: అక్షిత
మసిమైషాం శ్రేషా: అముత్రాముష్మిన్ లోకేఇదం
విష్టుర్వి చక్రమేత్రే దానిదధేపదం సమూక్ష్ మస్యసాం
సురే: స్వధా: శ్రీ విష్ణోకవ్యం రక్షస్య: పితృపితామహ
ప్రపితామహ: ... శర్మాజ:...గోత్రా:...వసురుద్రా
దిత్యరూపా: తదంతర్యామి భారతీరమణ ముఖ్య
ప్రాణాంతర్గత శ్రీ ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవా:
ఏతద్వ: కవ్యం సపరికరం |

[అనికర్త అనవలెను)

అస్తుసపరికరం |

[అనిభోక్త అనవలెను.]

పితృ పితామహ ప్రపితామహ రూపాదేవతా: ఇదం
కవ్యం బ్రాహ్మజస్త్వాహ వనియార్థే దత్తం దాస్యమా
నంచ అత్వప్రే: తత్సర్వం: ఇయం భూమిర్గయా:
భోక్తాగదాధర: అన్నమమృతం రక్షితపాత్రే స్థితం:
అక్షయవటచాయేయం పితృపితామహప్రపితామహేభ్య:
.... శర్మభ్య:...గోత్రేభ్య: వసురుద్రాదిత్య రూపేభ్య:
తదంతర్యామి భారతీరమణ ముఖ్యప్రాణాంతర్గత శ్రీ
ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవేభ్య: ఇదమిదమన్నం
అమృత స్వరూపం అక్షయతుష్ట్యర్థం యదాభాగం
కవ్యం స్వధానమమ: గయాయాం శ్రీవిష్ణుపాదాది
సమ స్త పాదేషు దత్త మ స్త్రితి భవంతోబ్రువంతు: |

(అని తింటున్న నీళ్ళున్న విడువవలెను.)

గయాయం శ్రీ విష్ణుపాదాది సమస్త పాదేష
దత్తమస్తు.

[అనిభోక్త అనవలెను.]

గయాగదాధరః ప్రియతామితి భవంతో బ్రు
వంతు.

[అనికర్త అనవలెను.]

గయాగదాధరః ప్రితోభవతు.

[అని భోక్త అనవలెను, పితృప్రార్థనం.]

(సవ్యం)

యేదేహపితరౌ యేచనెహయాంశృ విద్యయాం
ఉచన ప్రవిద్యుః ఆగ్నేత్యం వేత్తయదితేజాతవేదః
స్వదాభిర్వజ్జం సుకృతంజుషస్య॥ దేవతాభ్యః పితర
భ్యశ్చ మహాయోగిభ్యో ఏవచ సమః స్వదాయై స్వాహా
యై నిత్యమేవ సమోనమః॥ సప్తవ్యాదాదశార్ణవేష
మృగాః కారంజరేగిరౌ చక్రవాకాః శరద్వీపేహంసాః
సరసిమాససే యేస్మజ్జాతాః కురుక్షేత్రే బ్రాహ్మణాః
వేదపారగాః ప్రస్థితాద్భిర్ముద్యానం యూయంతేభ్యోఽ
వసీదథః అమూర్తానాం చ మూర్తానాం పితౄణాం
దీప్తతేజసాం నమస్యామి సదాతేషాం ద్వాయినాం
యోగచక్షుషాం చతుర్భుశ్చ చతుర్భుశ్చ ద్వాభ్యాం
పంచభిరేవచ హూయతేచ షణ్షర్త్యాభ్యాం సమేవిష్టః
ప్రసీదతుః బ్రహ్మర్పణం బ్రహ్మహవిర్బ్రహ్మగ్నో
బ్రహ్మజాహుతం బ్రహ్మైవతేసగంతవ్యం బ్రహ్మ
కర్మ సమాధిన॥ దేశకాలపాత్రమంత్రతంత్ర కర్తృ
భోక్తృ హవిర్వియమద్రవ్యైః సర్వం న్యూనాతిరిక్తా
భ్యామచ్చిద్రవ్య స్త్రితి భవంతో బ్రువంతు.

(అని కర్త అనగా.)

సర్వం న్యూనాతిరిక్తాభ్యామచ్చిద్రవ్యస్తు.

(అని భోక్త అనవలెను. కర్త బియ్యము,

నీళ్ళు వదలవలెను. ప్రాజాయామం సంకల్పం
చేయవలెను.)

ఏవంగుణ ... పుణ్యతిథౌ సాలగ్రామ
చక్రాంతర విష్ణువైష్ణవ సన్నిధౌ.

(అపసవ్యం)

అస్మర్త్వితుః ప్రాతిసాంవత్సరిక మృతాహార్యా
న్నక్రాద్ధై పిత్తపిరామహ ప్రపితామహానా... శర్మదా...
గోత్రాన వసురుద్రాదిత్యరూపాన తదంతర్యామి
భారతీరమణ ముఖ్యప్రాణాంతర్గత శ్రీమద్భువ్వు
సంకర్షణ వాసుదేవాన్.

(సవ్యం)

పురూరవాద్ధౌచసంష్టిక విశ్వాన్దేవాన్ ఉద్దిశ్య.

(అపసవ్యం)

మయాత్రియమాణేన అనేనపితుః ప్రాతిసాంవ
త్సరిక మృతాహార్యాన్యక్రాద్ధేన, పిత్తపిరామహ
ప్రపితామహానా... శర్మదా... గోత్రాదాం వసు
రుద్రాదిత్యరూపాణాం తదంతర్యామి, భారతీరమణ
ముఖ్యప్రాణాంతర్గత శ్రీమద్భువ్వు సంకర్షణ వాసు
దేవానాం ఏతేషాం సర్వం సగుణంభూత్వా అక్షయా
తుష్టిరస్త్రితిభవంతో బ్రువంతు.

(తిలక, నీళ్ళు వదలవలెను.)

అక్షయాతుష్టిరస్తు.

(అని భోక్త అనవలెను.)

(సవ్యం)

ఏకోవిష్ణుర్మహద్భూతం పృథగ్భూతాన్యనేకక,
త్రిన్లోకాన్యాప్రభూతాత్మా తుంత్రే విశ్వభుగవ్యయః॥
అనేన ప్రాతిసాంవత్సరికక్రాద్ధయజ్ఞేన భగవాన్
భారతీరమణ ముఖ్యప్రాణాంతర్గత శ్రీమజ్జనార్దన వాసు
దేవః ప్రీయతాం, ప్రితోభవతు శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

(బియ్యం నీళ్ళు వదలవలెను.)

మధువాబాబాయతే మధుషరంతి సందహః।
 మాధ్వీర్నస్సంతోషధిః। మధున క్తముతోషసౌ మధు
 మధ్యార్థివం రః॥ మధుద్వారస్తునః పితామధుమాన్
 వనస్సతిర్మరూమాం అస్తుసూర్యః - మాధ్వీర్నావో
 భవంతునః॥ ఇదం మధు ఇదం మధుసర్వం మధ్యస్తు।

[భో క్తంకు సాంగ్రామ తీర్థము. తుంసీదళ
 ములు, అంగారమున్న యియ్యవలెను. జంద్యము
 పేరుగా వేసికొని ఉత్తర ముఖముగా నుండి విష్ణు
 పాదము మీద బియ్యం తిరిలు. దర్పలు తుంసీదళ
 ములు పువ్వుములు వేసి పూజచేయవలెను.]

విష్ణోశ్చదాతృ శివశక్రగుహేందు సూర్యవహ్ని
 త్రయార్క రజనీశ గజేశ్వరాదాం॥ క్రౌంచామరేంద్ర
 కంకోద్యవకాళపానాం పాదాన్నమామినతతం పితృ
 ముక్తి హేతున్। పంచక్రీశం గయాక్షేత్రం క్రోశ
 మేకం॥ గయాశిరః॥ యత్రయతస్మరివ్యంతి పితృజాం
 దత్తమక్షయం॥ గయామైనమః॥ గదాధరాయనమః
 పాండురంగాయనమః॥ కాంఠీచేరద రాజాయనమః॥
 వేంకటాచల పరయేనమః॥ శ్రీ లక్ష్మీనృసింహాయనమః
 మధ్యాదిమస్త గురుభ్యోనమః॥ గయేయం॥ గయేయం॥
 గయేయం॥

(సవ్యం)

[బ్రాహ్మణుల జేతులలో సాంగ్రామ తీర్థము
 వేయవలెను.]

దేవేభ్యః తత్సదమృతమస్తు।

(అని విశ్వదేవ పాత్రదగ్గర తుడవవలెను.)

(అపసవ్యం)

పితృభ్యః తత్సదమృతమస్తు।

(అని పితృపాత్ర దగ్గర తుడవవలెను.)

(సవ్యం)

[పంచపాత్ర పట్టుకొని నిలువబడి]

బ్రహ్మోతా గురవః సాక్షాదీష్టం దైవం శ్రీయః
 పతిః॥ ఆచార్యః శ్రీమదాచార్యః సంతమే జన్మ
 జన్మని వాయుహను మద్భిమ మధ్యాంతర్గత మాభవ
 రామకృష్ణ వేదవ్యాసాత్మక మాసనియామక ...
 మూర్త్యార్థక పితృశబ్దవాచ్యః।

(అపసవ్యం)

పితృంతర్యామి।

(సవ్యం)

శ్రీమజ్జనార్దన హనుదేవః ప్రియతాం పితో
 భవతు॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

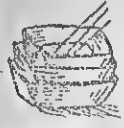
(భోక్తలు ఆపోశవం పుచ్చుకొని ప్రాజా
 హతులు పుచ్చుకోవలెను.)

అమృతమస్తు అమృతోపస్తరణమసి స్వాహా।
 శ్రద్ధాయాం ప్రాణేనివిష్టోఽమృతం జుహోమి శివోమా
 విశాప్రదాహాయ ఓం ప్రాణాయస్వాహా ప్రాణాత్మనే
 ఆనిరుద్ధాయేదం నమః - శ్రద్ధాయాం అపానేనివిష్టో
 ... దాహాయ ఓం అపానాయస్వాహా అపానాత్మనే
 ప్రద్యుమ్నాయేదం నమః॥ శ్రద్ధాయాం వ్యానేని విష్టో
 = దాహాయ ఓం వ్యానాయ స్వాహా వ్యానాత్మనే
 సంకర్షణాయేదం నమః॥ శ్రద్ధాయాం ఉదానేనివిష్టో
 ... దాహాయ ఓం ఉదానాయ స్వాహా ఉదానాత్మనే
 హనుదేవాయేదం నమః - శ్రద్ధాయాం సమానేనివిష్టో
 దాహాయ ఓం సమానాయ స్వాహా సమానాత్మనే
 నారాయణాయేదం నమః - ఓం బ్రహ్మణేస్వాహా,
 పరమాత్మన ఇదం నమః - బ్రహ్మణేమాత్మాన మమృ
 తత్వాయ॥

[భోక్తలు ప్రాజాహతులు పుచ్చుకొనినప్పుడు
 పాత్రంమీదనుంచిన వేళ్ళ కడిగికోసుటకు వారిప్రక్కను
 కూర్చోవడం వేయవలెను.]

రవోఘ్నసూక్తాన్ పితృలింగాన్ వైష్ణవాన్
 శశయిష్యే

(అనికర్త అనవలెను అట్టి సూక్తములుకర్తకు
 వస్తే చదువవలెను. ప్రాజాయామం, సంకల్పముచేసి)

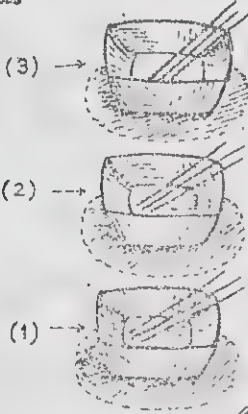

తదుపరి
పొత్తు
స్థానము

(చ)

దర్శబ్రాహ్మణుల
ఆసనము

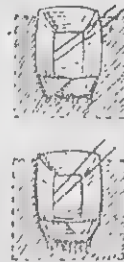
(తూ)

దొప్పలు, చతురస్రముండలము

జలము
తులసి
పుష్పగంధ
దక్షిణ
తెలి
పూరిత
దండము

(ఁ)

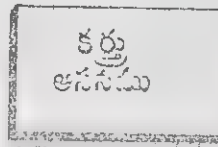

దొప్పలు, చతురస్రముండలము

తదుపరి
పొత్తుస్థానము

దర్శబ్రాహ్మణుల
ఆసనము (ప)

కర్తు
ఆసనము

ఏవంగుణ....పుణ్యతిథి వితుఃప్రాతిసాంవత్సరిక మృతాహాభ్యాన్న శ్రాద్ధ బ్రాహ్మణభోజనకాలే భోజనసాధుభ్యాన్ శ్రాద్ధ సంరక్షణార్థం మహాజనైః సహాధిశ్రవణ పురుషసూక్ష్మాది మంత్రపఠనం కావ్య పారాయణంచ కరిష్యే । హరిష్యేచ! సహస్రశీర్షా నారాయణః పురుషోఽమృతః । అంత్యాన్తిష్ఠన్ మంత్ర పఠనే వినియోగః । హరిః ఓం సహస్రశీర్షాపురుషః । శాంతిశాంతిశాంతిః ॥

(భోక్తలకు నెయ్యివడ్డించి ఉదకమిచ్చిన తరువాత కర్తలేచినిల్చుని ఉపచారం చెప్పవలెను.)

దేవతాభ్యః పితృభ్యోస్తు మహాయోగిభ్యోస్తు ఏవచ । నమః స్వధాయైస్సాహాయైనిత్యమేవనమో నమః । విశ్వేదేవాః! అపేక్షితం యాచనీయం త్యాజ్యం చైవానపేక్షితం! ఉపవిశ్య సుభేదైవ భోక్తవ్యం స్వస్థ మానస్తే ।

(అని కర్త అనగా)

గయాశ్రాద్ధఫలదమస్తు-నారాయణగోవింద.

(అని విశ్వదేవభోక్త అనవలెను.)

(అపసవ్యం)

పితృదేవాః! అపేక్షితం...మానస్తే!

(అని కర్తపితృ దేవతలతో మనవిచేయగా ఆ భోక్త]

గయాశ్రాద్ధ ఫలదమస్తు. నారాయణగోవింద ।

(అని అనవలెను. తరువాత భోక్తలకు పదార్థములు మరల వడ్డించవలెను. భోక్తల భోజనములైన తరువాత)

మధునారాణుతాయతే మధుక్షరంతి సింధవః । మాధ్వీర్న సంతోషదీః మధున క్రముతోషసో మధు మత్సార్థిషంరజః మధుద్యౌరస్తునః పితామహమాన్తో వనస్పతిర్మధుమాం అస్తుసూర్యః మాధ్వీర్గావోభవంతునః । ఓం అక్షన్నమీమదం తవ్య సప్రియా అధూ

షత ఆస్తోషత స్వధానవో విప్రానవిష్టయామరీ యోజాన్వింద్రతేహరీ । మధుమధుసంపన్నం ।

(అని కర్త అనవలెను.)

సుసంపన్నం

(అని భోక్త అనవలెను.)

పురూరవార్చివ సంజ్ఞికవిశ్వేదేవాః తృప్తాస్త?

(అని కర్త వక మెతుకు విశ్వేదేవపాత్రవద్ద వేయవలెను.)

తృప్తాస్తృ ।

(అని భోక్త అనవలెను.)

(అపసవ్యం)

పితృపితామహ ప్రపితామహాః తృప్తాస్త?

(అని కర్తవక మెతుకు పితృపాత్రవద్ద వేయవలెను)

తృప్తాస్తృ ।

(అని పితృభోక్త అనవలెను.)

(సవ్యం)

(దేయికడిగికొని ప్రాణాయామం సంకల్పించేయవలెను. అంతకుముందే పిండములుచేసి ఉంచుకొనవలెను. మూడ పెద్దపిండములున్న చిన్నపిండ మొకటిన్ని చేయవలెను.

ఏవంగుణ....పుణ్యతిథి ।

[అపసవ్యం]

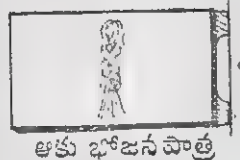
అన్మత్నిత్యంతర్యామి భారతీరమణ ముఖ్య ప్రాణాంతర్గత శ్రీమజ్జనార్దవానుదేవప్రీత్యర్థం పితుః ప్రాతిసాంవత్సరిక మృతాహాభ్యాన్న శ్రాద్ధీయ తిలోద్రక పిండప్రదానమహంకరిష్యే ॥

(అని ఉదకము వదవలెను.)

(పటుములో చూపబడినట్లు)

దొప్పలు
మూడేసి
దర్పలు
తొలలు

తాంబూల, రుజ్జు పవతం
గోపి

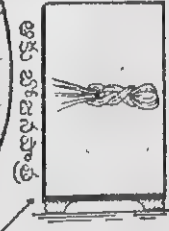
(డ)

పొణి హోమ క్రమము

పితదేవతలస్థానము
భోక్తలు లేక
దర్పబ్రాహ్మణులు
ఆసనక్రమము

తాంబూలాదులు
సువర్ణ, పుష్ప
దక్షిణ

దొప్పలు
బియ్యము
దర్పలు-2

(తూ)

సవ్యం
చతురస్ర మండలం

పితదేవ, భోక్తలు లేక
దర్పబ్రాహ్మణులు, ఆసనక్రమము

(ఉ)

పొణి హోమ క్రమము

కురుక్షు.

(అని భోక్తృత్వమున. తరువాత పిండప్రదానము చేసేచోట గోమయంతో 'యేరూపాణి' అనే మంత్రంచెబుతూ అలకవలెను.)

యేరూపాణిప్రతిముంచమానాః సురాస్సంతః
స్వరయావరంతి । పరాపురోనిపురోయే భరంతగ్నిష్ఠా
లోరాప్రణురాతస్సాత్ ।

(తరువాత)

అపహతా అనురారజ్ఞాంసిపిశాదాః వేదిషదః ।

(అని ఆ అలికిన మండలము మీద దర్పితో కుడవలెను.)

తామభ్యుక్ష్య ।

(అని ఆ మండలముమీద కూర్చోదకం చల్లవలెను)

అయంతునః పితరో మనోజవనః ।

[అని పితృదేవతలను, రమ్మని ప్రార్థించవలెను.]

సకృదాద్విశ్నైర్నిర్వైరవస్తీర్యః ।

[అని పొడుగు దర్పలు ఆ మండలముమీద పరుపవలెను. విష్ణుపాదము ఆద్రితమీద.]

శుంధంతాం అస్మత్పితృః, శుంధంతాం అస్మత్పితృ
మహః శుంధంతాం అస్మత్ప్రపితామహః ।

(అని దిగువను, మధ్యను, పైనిన్ని తిలలు
నీళ్ళున్ను విడువవలెను. తరువాత నొక పిండము
తీసికొని.)

ఏతత్తే అస్మత్పితృః ... శర్మన్ ... గోత్ర వసు
రూప, తదంతర్యామి భారతీరముఖ ముఖ్యప్రాణాం
తగ్గత శ్రీప్రద్యుమ్నమ్న, యేచత్వామత్రాను, అస్మ
త్పితే ... శర్మణే ... గోత్రాయ వసురూపాయ తదం
ర్యామి భారతీ రముఖ ముఖ్యప్రాణాం తగ్గత శ్రీప్రద్యు
మ్నాయ, యేచతమనుగచ్ఛంతితేభ్య శ్చాయంపిండః
తస్మైతే స్వధానమః ।

(అని దిగువ దర్పల మీద నుంచవలెను.)

గయాయాం శ్రీ విష్ణుపాదాది నమస్త పాదేషుదత్త
మస్త్రితి భవంతోబ్రువంతు ।

(అని కూర్చోదకం ఆ పిండం మీద వేయవలెను.)

దత్తమస్తు ।

(అని భోక్తృత్వమున)

గయాగదాధరః ప్రియతామితి భవంతోబ్రువంతు ।

(అని తర్త అనవలెను)

గయాగదాధరః ప్రితోభవతు ।

(అని భోక్తృత్వమున. రెడవపిండము తీసికొని)

ఏతత్తే అస్మత్పితామహ ... శర్మన్ గోత్ర
రుద్రరూప తదం...భా... రముఖముఖ్య... శ్రీసంకర్షణ
యేచత్వా మత్రాను, అస్మత్పితామహాయ... శర్మణే....
గోత్రాయ రుద్రరూపాయతదం...భా...ర ... ముఖ్య
... శ్రీసంకర్షణాయ యేచతమనుగచ్ఛంతి తేభ్యశ్చా
యంపిండః తస్మైతే స్వధానమః ।

(అని దర్పలమీద మధ్యముపిండము ఉంచవలెను)

గయాయాం శ్రీవిష్ణుపాదాది నమస్త పాదేషు దత్త
మస్త్రితి భవంతో బ్రువంతు ।

(అని కూర్చోదకము ఆ పిండముమీద వేయవలెను)

దత్తమస్తు ।

(అని భోక్తృత్వమున.)

గయాగదాధరః ప్రియతామితి భవంతో బ్రువంతు ।

(అని కర్తృత్వమున.)

గయాగదాధరః ప్రితోభవతు ।

(అని భోక్తృత్వమున, మూడవపిండము తీసికొని.)

ఏతత్తే అస్మత్ప్రపితామహ ... శర్మణ ... గోత్ర
ఆదిత్యరూప, తదం...భా...ర...ముఖ్య...శ్రీవాసు
దేవ - యేచత్వా మత్రాను అస్మత్ప్రపితామహాయ,....
శర్మణే...గోత్రాయ ఆదిత్యరూపాయ, తదం...భా...
ర—ముఖ్య...శ్రీవాసుదేవాయ యేచతమను గచ్ఛంతి
తేభ్యశ్చాయం పిండః తస్మైతే స్వధానమః ।

(అని దర్పల చివరను అపిండము ఉంచవలెను.)

గయాయాం శ్రీవిష్ణుపాదాది సమస్తపాదేషు దత్తి
మస్త్రితి భవంతో బ్రువంతు ।

(అని కూర్చుండకము ఆ పిండముమీద వేయవలెను.)

దత్తమస్తు ।

(అని ఛోత్ర అనవలెను.)

గయాగదాధరః ప్రీయతామితి భవంతో బ్రువంతు

(అని కర్త్ర అనవలెను.)

గయాగదాధరః ప్రీతోభవతు ।

(అని ఛోత్ర అనవలెను.)

శేషాన్వం పిందానాము పరినిధాయ-

(అని పార్శ్వపాత్రలోని మెతుకులు పిండముల
మీద నుంచవలెను.)

అగ్రపితరో మాదయధ్వం- అమీమదంత పిరిరో
యథా భాగమావృషాయాషతా ।

(అని కర్త్ర అనవలెను. తరువాత గిన్నెలోని
అన్నము కొంచెము తీసికొని తరువాత ఆఘ్రాణము
చేయుటకొరకు వేరే క్రిందనుంచవలెను. తిలలు నీళ్ళను
తీసికొని)

శుంధంతాంపితః, శుంధంతాంపితామహః శుంధం
తాంప్రపితామహః ।

(అని పిండములమీద వేయవలెను. రెండు దర్పలు
నీళ్ళతోముంచి.)

అన్మత్ప్రీతః... శర్మన్... గోత్ర వసురూప్రద్యుమ్న
అభ్యంక్ష్య ।

(అని ఆ దర్పల ఉదకము పిండముల మీద పడు
నట్లు కదపవలెను.)

అన్మత్ప్రీతామహ.... శర్మన్... గోత్ర రుద్రరూప
సంకర్షణ అభ్యంక్ష్య - అన్మత్ప్రపితామహ.... శర్మన్
.... గోత్ర ఆదిత్యరూప శ్రీవాసుదేవ - అభ్యంక్ష్య-

[ఆ రెండు దర్పలను క్రింద పడవేసి మరి రెండు
దర్పలు నేతితో ముంచి.]

అన్మత్ప్రీతః.... శర్మన్... గోత్ర... వసురూప
ప్రద్యుమ్న అంక్ష్య పితామహ.... శర్మన్... గోత్ర
రుద్రరూప సంకర్షణ.... అంక్ష్య ప్రపితామహ...
శర్మన్... గోత్ర ఆదిత్యరూప శ్రీ వాసుదేవ అంక్ష్య ।

(అని ఆ దర్పలమీదనుండి నెయ్యి పిండములమీద
పడునట్లు కదపవలెను. తరువాత ఆ దర్పలు క్రింద
పడవేయవలెను. 3 క్రొత్త గుడ్డముక్కులు.)

ఏతానివః పితరోవాసాంస్వతో నోన్య త్ప్రతరోమా
యోష్ణ

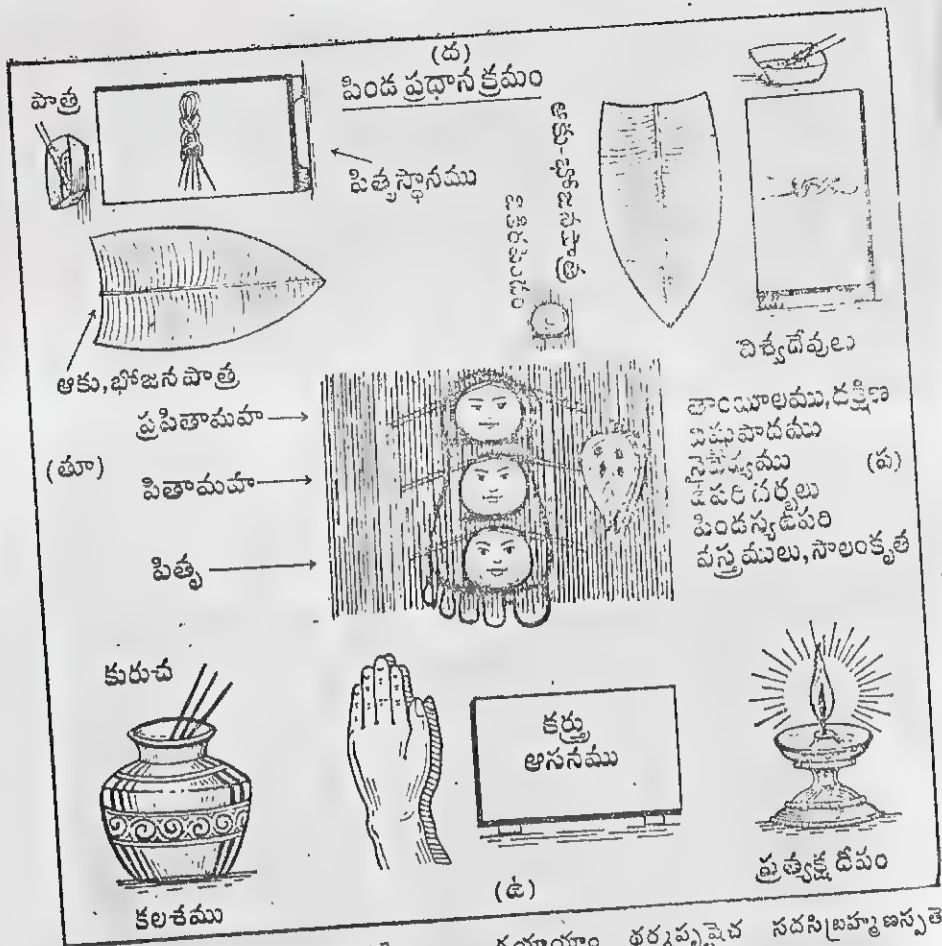
(అని మూడు పిండముల మీద నుంచవలెను)

(సవ్యం)

కులాభివృద్ధ్యర్థం విష్ణు ప్రీత్యర్థం పార్శ్వజహ్వాణం
కరిష్యే ।

(అని పిండములకు పూజచేయవలయును.)

పార్శ్వజ దేవతాభ్యో నమః - ద్వాయామి ఆవాహ
యామి అత్వ్య, పాద్య, అచమనీయ పూర్వకకూర్చో
దః స్నానం సమర్పయామి । వస్త్రం సమర్పయామి,
యవాక్షత, తిలాక్షతానీ సమర్పయామి । గంధ, అక్షత,
తులశీదళ, భృంగరాజపత్రాణి సమర్పయామి । ధూపం
సమర్పయామి॥ దీపం సమర్పయామి. నైవేద్యం -
ఓం భూర్భువస్సువః.... ప్రచోదయాత్ సత్యంతర్వరై న
వరిషిందామి॥ అమృతమస్తు అమృతోపస్తరణ మసి
స్నాహ ఆజ్యమిశ్ర ఆహువనైవేద్యం సమర్పయామి -
ఓం ప్రాజాయస్వాహ.... బ్రహ్మణేస్నాహోపానీయోదరం
సమర్పయామి. హస్తపాద ప్రక్షాళనం సమర్పయామి
తాంబూలం సమర్పయామి. సువర్ణ దక్షిణం సమర్ప
యామి సర్వోపదానాన్ సమర్పయామి. నమస్కారిం,
నమోవః పితరః ఇషే, నమోవః పితరః క్షిరై, నమోవః
పితరః శుష్పాయ నమోవః పితరో ఘోరాయ నమోవః
పితరో జీవాయ నమోవః పితరో రణాయ స్వధావః పితరో
నమోవః పితరో, నమోనమః॥ ఏతాయామ్మౌకం పితర
ఇమా అస్మాకం జీవానో జీవంతఇహానంతః స్వామ ॥

(అని ఉపస్థానం చెప్పి నమస్కరించవలెను)॥

మనోన్యామవామహానాశం సేనస్త్రోమన ।
 పితృశాంచ మన్మథిః । ఆనవిత్తమనః పునః క్రత్యై
 దజాయజీవసే । త్యోక్తు సూర్యందృతే । పునర్నః
 పితరోమనోదదాతు దైవ్యోజనః । జీవవ్రాతంసచేమహి
 పరేతపితరః సౌమ్యగంభీరైః పథిభి పూర్విజేభిః
 దత్వయాన్మత్యం ద్రవిణేహభద్రంరయించనః సర్వ
 పిరంనియచ్చత । యదంతరిక్షం పృథీవీముతద్యాం
 యన్మాతరం పితరం వాజహంసిమా । అగ్నిర్మాతస్మా
 దేససౌగార్ధపత్యః ప్రమంచతుదురితాయా నిచక్రమా
 కరోతు మామనెహసం॥ — పిరంమేదత్రపితరః॥ —

గయాయాం ధర్మపృష్టైచ సదసిబ్రహ్మణస్సతే ।
 గయాశ్చైవచేచైవ పితృశాం దత్తమక్షయం । గయా
 యాపితృరూపేణ స్వయమేవ జనార్దనః । తందృష్ట్యా
 పుండరీకాక్షం ముచ్యతేచ ఋణత్రయాత్ । శమిత్ర
 ప్రమాణేన పిండం దద్యాద్గయాశిరే । ఉద్ధరేత్సప్త
 గోత్రాణి కుంభేకో త్రరం శతం॥.... దేశకాలపాత్ర
 మంత్రతంత్ర కర్తృ ణోక్తు ద్రవ్యైః సర్వంన్యూనా
 రిక్తాభ్యా మద్విద్రమప్రితి తవంతో బ్రువంతు ।

(అని కర్తృ ఆసనవలెను.)

అద్విద్రమస్తు ।

తత్త్వవా

(అని భోక్తృలనవలెను. — మరల ప్రాణాయామం
సంకల్పం చేసి)
ఏవంగుణః...పుణ్యతిథౌ ।

(అవసరం)

అస్మత్పితృతామహా ప్రపితామహాన్...శర్మణః
...గోత్రాన్ ఏనురుద్రాదిత్యరూపాన్...తదం ధా...
ర...ముఖ్య...ప్రహృష్టు సంతర్షణ వాసుదేవాన్ ।

(సవ్యం)

పురూరవార్ధావసంభూతవిశ్వాన్ దేవాంశ్చ ఉద్దిశ్య
మయాకృతేన అస్మత్కేపితుః ప్రాతిసాంవత్సరిక మృతా
హవ్యాన్ శ్రాద్ధీయ త్రితోదక పిండప్రదానేన,

(అవసరం)

పితృపితామహ ప్రపితామహానాం...శర్మణాం....
గోత్రాణాం వసురుద్రాదిత్యరూపాదాం తదం...ధా....
ర...ముఖ్య...శ్రీప్రహృష్టు సంతర్షణ వాసుదేవానాం
ఏతేషాం సర్వం సగుణం భూత్వా అక్షయాతుష్టిర స్త్రితి
భవంతో బ్రువంతు ।

(అని కర్తృత్రితోదకం విడువవలెను.)

అక్షయాతుష్టిరస్తు ।

(అని భోక్తృలనవలెను.)

(సవ్యంగా)

ఏకోవిష్ణుర్మహద్భూతం పృథగ్భూతాన్యనేకకః ।
బ్రిన్లోకాన్ వ్యాప్యభూతాత్మా భుక్తేవిశ్వభుగవ్యయః ।
అనేన పితృయజ్ఞేన భగవాన్ అస్మత్పితృశబ్దవాద్య
పిత్రంతర్యామి శ్రీ భారతీరమణ ముఖ్యప్రాణాంతర్గత
శ్రీమధ్వవల్లభ జనార్దనవాసుదేవః ప్రయతాం ప్రితో
భవతు శ్రీ కృష్ణైర్వణమస్తు ।

(దీప్యం నీళ్లు విడువవలెను. పాణిహామంచేసిన
అన్నపుడొన్నె తోని కొంచెము అన్నం తీసికొని

అందులో కొంచెము దీప్యం నీళ్లుకల్పి విశ్వదేవ
స్థానమందు భోజన పాత్రవద్ద ఈ శ్లోకం చదువుతూ
వేయవలెను.)॥

అసోమపాశ్చయేదేవా యజ్ఞభాగవివర్జితాః । తేషా
మన్నం ప్రదాస్యామి వికిరం వై శ్వరై వికం ।

(అని ఆ అన్నము దీప్యము ఉదరమున్న వేయ
వలెను.)

(అవసరం)

(అదొన్నెలో మరికొంత అన్నం తీసికొని అందులో
తిలలున్న ఉదకమున్ను కలిపి)

అనంస్కృతః ప్రమీతాయే త్యాగిన్వాయాఃకుల
ప్రియః । ధాస్యామితభ్యో వికిరమన్నంతాభ్యశ్చపై
కృతం ।

(అని పితృపాత్రవద్ద వేయవలెను. అదొన్నె అక్క-
డనే పడవేయవలెను తరువాత ఆహూడించుటకుక్రింద
నుంచిన అన్నము (29పుట మొదటికాలం 16వ పంక్తి
చూడుము)

చరోః పూజభక్షం భక్షేత్ ।

(అని వాసరూచి వదలివేసి పవిత్రం విప్పివేసి
కాళ్లు చేతులు కడిగికొని సవ్యంగా ఆచమనం చేసి
తిరిగి పవిత్రం పెట్టుకోవలెను)

(అవసరం)

యేఅగ్నిదగ్గాఃశంఖాః పితరశ్రీష్టవ్ ఉచ్చిష్టపిండ
దానే వినియోగః ।

(అని దేవ పితృభోజన పాత్రల మధ్యను ఉదకము
వల్లి అక్కడ తిలలు దర్పలువేసి ఉచ్చిష్ట పిండము
తీసికొని)

యేఅగ్నిదగ్గాయేఽనగ్నిదగ్గా మధ్యేదివ స్వధయా
మాదయంతే । తెభిన్వరాదనునీతిమేతాం యథావశం
తస్యంకల్పయన్త్య । అగ్నిదగ్గభ్యః । అనగ్నిదగ్గభ్యః

అనుచు పిండః స్వధానముః ।

(అని క్రింద వుండవలెను. దొన్నెలో నువ్వులు నీళ్లున్ను వేసికొని)

అగ్నిదగ్ధాశ్చ అనగ్నిదగ్ధాశ్చ మార్జయంతాం ఏత ద్యస్తీలోదకం ।

(అని ఆ పిండముమీదవేసి ఆ దొన్నె పిండమును ముట్టుకోరుండా నైని బోర్తించవలెను. పిమ్మట వవిత్రం విప్పి క్రిందపడవేసి కాళ్ళుచేతులు కడిగికొని సవ్యంగా ఆచమనంచేసి మరియొక పవిత్రం ధరించవలెను.)

(సవ్యం)

ఉద్భిష్టభాగ్యం అన్నం దీయతాం ।

(అని క ర్ర భోక్తల నడుగవలెను.)

యజమానకులేజాతా దాసాదాస్యోన్న కాంక్షిణః ।
తే సర్వే తృప్తిమాయంతు మయాద త్రైకూటలే ।

(అని భోక్తలు తమ విస్తళ్ళలో మిగిలిన పదార్థమును క్రిందవేయవలెను. తరువాత భోక్తలకు ఉత్తరా ప్రోళనమియ్యవలెను.)

అమృతాపిదానమసిస్సాహా । రౌరవేఽపుణ్యనియమే
పద్మాద్భుదనివాసిసాం । అర్థినాముదకం ధత్తమశ్చయ్య
ముపతిష్ఠతు ॥

(భోక్తలులేచి చేతులుకాళ్ళు కడిగికొని వచ్చినతరువాత వారికి సాం గ్రామ తీర్థమున్ను తులసీదళమున్ను యియ్యవలెను.)

శివా ఆహా నంతు ।

(అని విశ్వేదేవభోక్త చేతిలో కూర్చోదక మియ్యవలెను.)

నంతుశివా ఆహా ।

(అని భోక్త అనవలెను.)

యవాపాంతు ।

(అని ఆ భోక్త చేతిలో బియ్యం వేయవలెను.)

పాంతుయవాః ।

(అని ఆ భోక్త అనవలెను.)

దర్భాపాంతు ।

(అని ఆ భోక్త చేతిలో దర్భలుంచవలెను.)

పాంతుదర్భాః ।

(అని ఆ భోక్త అనవలెను.)

సుప్రోక్షితమస్తు ।

(అని విశ్వేదేవ అర్హ్యపాత్రంలోని ఉదకము పిండములమీద వేయవలెను.)

అస్తుసుప్రోక్షితం ।

(అని ఆ భోక్త అనవలెను.)

(అపసవ్యం)

శివా ఆహానంతు ।

(అని పితృభోక్తచేతిలో కూర్చోదకముంచవలెను.)

నంతుశివాఆహా ।

(అని ఆ భోక్త అనవలెను.)

తిలాః పాంతు ।

(అని భోక్త చేతిలో తిలలు వేయవలెను)

పాంతుతిలాః ।

(అని ఆ భోక్త అనవలెను.)

దర్భాపాంతు ।

(అని ఆ భోక్తచేతిలో దర్భలుంచవలెను.)

పాంతుదర్భాః ।

(అని ఆ భోక్త అనవలెను.)

సుప్రోక్షితమస్తు ।

(అని పితృస్థానంలోని అర్హ్యపాత్రంలోని ఉదకము పిండముల మీద వేయవలెను)

అస్తునుభోజితము ।

(అని ఆ భోక్త ఆనవలెను.)

(సవ్యం)

(ఆశీర్వాదము చేయుచు భోక్తలచేతులతో అక్షరలుచేసి, వారి హృదయములమీద దివ్యముచేసి పూజించి...]

గోత్రోహం అభివాదయే ।

(అని భోక్తలకు నమస్కరించవలెను.)

గోతాభివృద్ధిరస్తు, వంశాభివృద్ధిరస్తు ।

(అని భోక్తలు కర్తకు ఆశీర్వాదం చేసి అతని చేతిలో అక్షరలు వేయవలెను. ఆ అక్షరలు పిండముల మీద చేసి తానున్న శిరస్సు మీద చేసికొనవలెను.)

విశ్వేదేవాః భోజనపాత్రాణ్యుచ్చాయష్యే ।

(అని విశ్వదేవభోక్తను అడుగవలెను.)

ఉచ్చాయయ ।

(అని ఆ భోక్త అనగా ఆ భోక్త భోజనపాత్ర మీద దివ్యం వేయవలెను.)

(అపసవ్యం)

పితృదేవాః భోజనపాత్రాణ్యుచ్చాయష్యే ।

(అని పితృభోక్తను అడుగవలెను.)

ఉచ్చాయయ ।

(అని ఆ భోక్త ఆనవలెను. ఆ భోక్తయొక్క భోజనపాత్రమీద తింలు వేయవలెను.)

(సవ్యం)

స్వస్తితిబ్రూత

(అని కర్త ఆనవలెను.)

స్వస్తి ।

(అని భోక్త ఆనవలెను.)

మయా యద్వత్తం త్రాధ్యమన్నం ఉదకాది తదక్షయ్యమస్తితిబ్రూత ।

(అని కర్త ఆనవలెను.)

అక్షయ్యమస్తు ।

(అని భోక్త ఆనవలెను.)

విశ్వసామనాభ్యం దక్షిణాః పాతు ।

(అని కర్త భోక్తలకు దక్షిణలు యియ్యవలెను.)

పాంతుదక్షిణాః ।

(అని భోక్తలు దక్షిణలు తీసికొనవలెను.)

స్వాహాః వాచయిష్యే స్వదాం వాచయిష్యే ।

(అని కర్త ఆనవలెను.)

వాచ్యతాం ।

(అని భోక్తలనవలెను.)

విశ్వేదేవాః ప్రీయతాం పితరశ్చప్రీయతాం ।

(అని కర్త ఆనవలెను. తరువాత పిండములకు నమస్కరించి)

యుష్మదనుజ్జయా పిండానుద్వానయిష్యే ।

(అని కర్త ఆనవలెను.)

ఉద్వానయ ।

(అని భోక్తలనవలెను. తరువాత పిండములను వస్త్రముతో వుంచి మూటకట్టవలెను)

అయోధ్యా షధురా మాయా కాశికాంబీహ్యవంతికా పురీద్వారవతీ చైవ నస్తైతేమోక్షదాయకాః । తస్మిన్ష్టోః పరమంపదం సదావశ్యంతి సూరయః । దివీవచక్షురా తతం తద్విప్రసౌవిపన్యవో జాగృవాన్ సః సమింధతే విష్ణోర్యత్పరమం పదం ।

(అని చదివి)

(సవ్యం)

(పిండప్రదానము చేసినచోట కూర్చుంటే కొట్టవలెను.

పిండస్థానేశాంతిరస్తు పుష్టిరస్తు తుష్టిరస్తు వృద్ధిరస్తు అవిష్కముస్తు ఆయుష్ష్యమస్తు ఆరోగ్యమస్తుస్థైర్యమస్తు ధర్మాస్తు దర్శనమృద్ధిరస్తు పుత్రసమృద్ధిరస్తు పేదసమృద్ధిరస్తు శాస్త్రసమృద్ధిరస్తు ధనసమృద్ధిరస్తు బహిరైశేఅరిష్టనిరసనమస్తు పిండావాంస్వస్థానే వాసః॥

(అని పిండములమూటను పిండప్రదానం చేసినచోట పెట్టవలెను. తరువాత కూర్చు విప్పవలెను.)

దామంతే వామదేవ. ఆపో, జగతి కూర్చువిసర్జనే వినియోగః। దామంతే విశ్వం భువనమధి శ్రీతమంతః సముద్రేహృద్యాః। అంతరాయుషీ ఆహోమనీకే సమిధేయ ఆభృత స్తమస్యాత్ మధుమంతంతరహిమ్ని॥

(అని కూర్చువిప్పి)

(అపసవ్యం)

పితృభ్యః స్వరోచ్యతాం పితౄమహేభ్యః స్వరోచ్యతాం ప్రపితౄమహేభ్యః స్వరోచ్యతాం పితరః। ప్రీయంతాం ।

(అని కూర్చుయొక్క దర్పణమీద నీళ్ళుపోసి దర్పణంబున నీరు పిండముల మూటమీద పడనియ్యవలెను. తరువాత ఆ దర్పణంబున పట్టుకొని)

(సవ్యం)

ప్రీయంతాం విశ్వేదేవాః విశ్వేదేవాః ప్రీయంతాం ।

(అని ఆ దర్పణ మొదళ్ళయొక్క నీరుపిండముల మూటమీద పడనిచ్చి ఆ దర్పణ దిగువ పడవేయవలెను. మొట్టమొదట డేవపితరులను ఆవాహనచేసిన అయిదు దర్పణ (11పుట 2వ కాలం 14, 15 పంక్తులు చూడుడు) తీసికొని శ్రాద్ధవిసర్జన చేయవలెను.)

వాజేవాజే ఇత్యన్య మంత్రన్య । వసిష్ఠఋషిః । వాజినోదేవతా త్రిప్టువ ఛందః । శ్రాద్ధే ఆవాహిత పితృవిసర్జనే వినియోగః ।

(అపసవ్యం)

వాజేవాజేవత వాజినోనోదేవత వి.పా అమృతా ఋతజ్ఞాః । అన్యమన్యఃపిదతమాదయధ్వం తృప్తా యాతపశ్చిద్దేవయానైః । ఉత్తిష్ఠపితరః ।

(అని పితృభోక్తమీద మూడుదర్పణలు అప్రదక్షిణంగా త్రిప్పి ఆ భోక్త చేతికి తగిలించవలెను. తక్కిన రెండు దర్పణులున్న)

(సవ్యం)

అనూ త్తిష్ఠేతాం విశ్వేదేవో ।

(అని విశ్వేదేవభోక్తయొక్క చేతికి తగిలించవలెను. తరువాత)

అన్నశేషోప్యస్తి అన్నశేషః కింక్రియతాం ।

(అని భోక్తలనడుగవలెను.)

ఇష్టైఃసహభుజ్యతాం ।

(అని భోక్త లనవలెను.)

(అశీర్వాదనం)

ఇష్టైవస్తమావియ్యావం విశ్వమాయుర్వ్యక్షతం । కిదంతో తైర్నిర్మతృభిర్మోదమానో స్యైగృహే । ఆయుః ప్రజాంధనం విద్యాంస్వర్గం మోక్షం సుఖానిచ । ప్రయవృంతు మహాదాగాః యదాదాజ్యం పితౄమహాః । ఏతాః సత్యాః ఆశిషఃసంతు పితృప్రసాదా ద్వంశాభివృద్ధిరస్తు.

(అని భోక్తలు అశీర్వాదము చేసిన తరువాత కర్తవారితో నిట్లు మనవిచేయవలెను)

ఆద్యమేనఫలం జన్మ భవత్పూర్వాభి వందనాత్ । ఆద్యమే వంశజాస్సర్వే యాతావోనుగ్రహాద్విధం । వత్ర

తత్త్వవాద

శాశాదిదానేన క్షేత్రా యూయమీద్యుశాః । తక్షేశ
జాతం చిత్రేతు విస్మృత్యక్షంతు మర్హథ । ఆసవ
భోజన శాకపాక ద్రవ్యదక్షిణాది సర్వంన్యూనం ।

(అని క ర మనవి చేయగా)

సర్వం సంపూర్ణంగయాకృత శౌర్ధ్వలమస్తు ।

(అని భో క్తలనవలెను.)

అమావాజస్య ప్రసవో జగమ్యుదాద్యావా పృథివీ
విశ్వశంధూః । ఆమాగంతాం పితరాహారరాదామా
సోమో అమృతత్యాయగమ్యాత్ । దాతారోనోభి
వర్ధంతాం వేదాస్సంతతిరేవః । శ్రద్ధావనో మావ్యగి
మద్భూమ దేయంచనోస్తు । అన్నంచనో బహుభవేద
తిథింశ్చల భేమహి । యాచితారశ్చసస్సంతు మాచయా
చివ్యంకంచన.

(అని క ర ప్రార్థించవలెను.)

దాతరో వోభివర్ధంతాం వేదాః సంతతిరేవః ।
శ్రద్ధావ వోమావ్యగ మద్భూమ దేయంచనోస్తు । అన్నం
చనో బహుభవే దతిథింశ్చలభవ్యం । యాచితారశ్చవః
సంతు మాచయా చివ్యంకంచన ।

(అని భో క్తలనవలెను.)

అనాదరమతిక్రమ్య నమస్కారోక్తి పూర్వకం
ఉభయోః కారబద్ధోహం ఆసీమాంతమనువ్రజే॥

(అని క ర్త అనవలెను.)

నానువ్రజ

(అని భో క్తలనవలెను)

అచ్యుతాయనమః అనంతాయనమః గోవిందాయ
నమః అచ్యుతానంత గోవిందాయనమః॥యస్యస్మృత్యా
చనా మోక్షాశ్చపా యజ్ఞక్రియాదిషుః న్యూనం సంపూ

ర్ణతాం యాతి సర్వోపదేశమవ్యతం । మంత్రహీనం
క్రియాహీనం భక్తిహీనం జనార్ధన! యశ్చైతత్సంతు
మయాదేవ పరిపూర్ణం తదస్తుమే । అనేనపితుః ప్రాతి
సాంపత్సరికమృతా హోభ్యాన్నశ్రాద్ధేన భారతీరమణ
ముఖ్య ప్రాణాంగర్గత శ్రీమజ్జనార్ధన వాసుదేవః
ప్రియతాం ప్రీతోభవతు శ్రీ కృష్ణార్పణమస్తు.

శ్రాద్ధాంగతర్పణం.

ఆచమ్య పవిత్రంచ్యుల్బా...సంకల్ప్య... సృజ్య
తిథా.....

(అపసవ్యం)

అస్మత్పితృః ప్రాతిసాంపత్సరిక శ్రాద్ధాంగపరే
హనికర్తవ్య తింతర్పణమహంసద్యః కరిష్యే । అస్మ
త్పితరం- శర్మాణం-గోత్రం వసుదూపం- తదం-తా-
ర-ముఖ్య-శ్రీప్రవ్యమృం స్వధానమస్తర్పయామి॥ ౩॥
పితామహం- శర్మాణం-గోత్ర-రుద్రదూపం- తదం-
తా-ర- ముఖ్య-శ్రీసంకర్షణం స్వధానమస్తర్పయామి॥
౩॥ ప్రపితామహం-శర్మాణం- గోత్రం-ఆదిత్యదూపం
తదం-తా-ర-ముఖ్య- శ్రీ వాసుదేవం స్వధానమస్త
ర్పయామి॥ ౩॥- అనేన శ్రాద్ధాంగసద్యస్తీంతర్పణేన
భగవాన్- శ్రీమజ్జనార్ధన వాసుదేవః ప్రీయతాం ప్రీతో
భవతు శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

(పవిత్రం విప్రీవేసి బృహత్సామ అను మంత్ర
ముతో రక్షపుంచకొని యాతెఅగ్ని అనే మంత్రముతో
అగ్నిని ఆత్మారోపణం చేసికొనవలెను.)

(ఇది ఔపాసనాంతమందు చేస్తే ఇక్కడ చేయ
నక్కరలేదు)

ఋగ్వేదాద్వికమంత్రం సంపూర్ణం.

మ హా ల య ప్ర క రణం

+ 0 +

సంతల్యం । ఏవంగుణ...పుణ్యతితో అపనవ్యం
అన్యత్ పితృపితామహప్రపితామహానాం .. గోత్రాణాం
...శర్మణాం ..వసురుద్రాదిత్యరూపాణాం.... తదంత
ర్గత భా...ర...ము...ప...సం... వాసుదేవానాం...
మాతృపితామహప్రపితామహానాం ... గోత్రీణాం....
తాయానాం వసురుద్రాదిత్య రూపీణాం తదంతర్గత
భా...ర...ము...ప్ర...సం...వా... సాపత్నమాతుః...

మాతామహమాతుః పితామహమాతుః ప్రపితృమహానాం
...గోత్రాణాం... శర్మణాం... వసురుద్రాదిత్యరూపాణాం
తదంతర్గత భా...ర...ము...ప...సం...వా...నాం...
మాతామహా మాతుః పితామహా మాతుః ప్రపితా
మహానాం... గోత్రీణాం... తాయానాం... వసురుద్రాదిత్య
రూపీణాం తదంతర్గత భా...ర...ము... ప్ర... సం...
వాసుదేవానాం....

ఆత్మపత్నాః

సుతస్య

త్రాతుః

పితృవ్యస్య (పినతండ్రి పెదతండ్రి)

మాతులస్య (మేనమామ)

మాతులాన్యా (మేనమామభార్య)

దుహితః (కూతురు)

భగిన్యాః (తోడబుడ్దిన పడుచు)

దౌహిత్రస్య (దౌహిత్రుడు)

భాగినెయస్య (మేనల్లుడు)

పితృవ్యసుః (మేనత్త-తండ్రియొక్క సోదరి)

మాతృవ్యసుః (పినతల్లి-తల్లియొక్క సోదరి)

జామాతుః (అల్లుడు)

భావుకస్య (భార్యయొక్క సోదరుడు)

స్నుషాయాః (కోడలు)

శ్వశురస్య (మామగారు)

స్వాంకస్య (భార్యయొక్క సోదరుడు)

గురోః (గురువు)

సఖ్యాః (స్నేహితుడు)

ఉపాధ్యాయస్య (వడుగు చేసినవాడు)

వీరిలో రెనకు
నిత్య తర్పణముతో
వచ్చినవారు శావ
రెవరుందురో వారి
నందర్ని యీ వక్ష
సను ఉచ్చరించి వారి
గోత్ర నామములు
వసురుద్రాదిత్య రూప
ములు భారతస్మృతి
పాజాంతర్గత ప్ర..
సం... వా .. మూర్తు
లనున్ను, సంకీర్తన
చేయవలెను.

(సప్తమం)

పురుకుత్సుసంజ్ఞిక విశ్వేషాం దేవానాం చ | కన్యా
గతేన వితర్కాషాఢ్యాది పంచమాపరపక్ష ప్రయుక్త
సకృన్మహాలయాభ్యాన్న శ్రాద్ధం అన్నై నహవిషా నదైవ
మద్యకరిష్యే |

ధర్మపిందదాన శ్లోకాః—

1. అబ్రహ్మణోయే పితృవంశజాతా మాతుస్తథా
వంశభవామదియ్యాః | వంశధ్యయేస్మిన్ మమ
దానదూతా భృత్యాస్తథైవాశిత సేవకాశ్చ |
మిత్రాణి నఖ్యః పశవశ్చపృషాన్సృష్టాశ్చ
దృష్టాశ్చ కృతోపకారాః | జన్మాంతరేయే మమ
సుగతాశ్చ తేభ్యః సదాపింద మహందాదామి ||
2. పితృవంశేమృతాయేద మాతృ వంశేతదైవచ |
గురుగ్య శురబంధునాం యేదాన్యై గతివర్జితాః
తేషాముద్ధారణార్థాయ ఇమం పిందం దదా
మ్యహం ||
3. ఉత్పన్నకులవంశ్యానాం గతిర్యేషాం నవిద్యతే |
తేషాముద్ధారణార్థాయ ఇమం పిందం దదా
మ్యహం ||

—॥॥—

4. ఉత్పన్నకుల వంశ్యానాం గతిర్యాపాం నవిద్యతే
తాసాముద్ధారణార్థాయ ఇమం పిందం దదా
మ్యహం ||
5. యేబాంధవా బాంధవా యే యేయేజ్ఞాని
బాంధవాః | తేషాముద్ధారణార్థాయ ఇమం పిందం
దదామ్యహం ||
6. యాబాంధవా బాంధవాయా యాయాజ్ఞాని
బాంధవాః | తాసాముద్ధారణార్థాయ ఇమం
పిందం దదామ్యహం ||
7. అగ్నినాభ్యుపాతేన ఉదృంధేన జలేన వా |
దంష్ట్రీభిర్వశభిర్వాపి శస్త్రైశ్చ గరళేన వా చందా
లదైర్ల తాశ్చాన్యై ఆశౌచేశయనేమృతాః
తేషాముద్ధారణార్థాయ ఇమం పిందం దదా
మ్యహం ||
8. అస్మత్కులైలాప్త పిందాః పుత్రదారవివర్జితాః
తేషాముద్ధారణార్థాయ ఇమం పిందం దదా
మ్యహం ||
9. జ్ఞాతేభ్యః ఆజ్ఞాతేభ్యః | విస్మృతేభ్యః తేభ్యః
తాభ్యః ఇమం పిందం దదామ్యహం ||

